

Dijle-Zennebekken

Wateruitvoeringsprogramma 2022

Bekkenbestuur 16 juni 2023

Samen werken aan water

Integraal Waterbeleid
Dijle-Zennebekken

Figuur 1: locatie gebiedsspecifieke acties opgenomen in het bekken specifieke deel Dijk-Zennebeken van de stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027

IJse

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De IJse is een speerpuntgebied klasse 3. Het gebied heeft enkel nog natuurlijk herstel nodig om na 2027 de goede ecologische toestand te kunnen bereiken.

wateroverlast

De IJsevallei is vooral gevoelig aan pluviale overstromingen omwille van het sterk uitgesproken reliëf. Erosiebestrijding is hier dan ook zeer belangrijk.

watertekort

Net als bij vele andere waterlopen in Vlaanderen, merken we ook bij de IJse een significante daling van het waterpeil in droge zomers. Ook de grondwaterpeilen vertonen een geleidelijke continue daling van 1 tot 1.5m over de voorbije 15 jaar. Inzetten op bronmaatregelen is hier dus essentieel!

waterbeleving

Onder andere in Overijse werden de voorbije jaren in het centrum al verschillende delen van de IJse opnieuw opengelegd, wat de IJse opnieuw dichterbij de mensen brengt. Ook in de lopende landinrichtingsprojecten wordt sterk ingezet op waterbeleving en recreatie langs de waterloop.

Meer info: bekken specifiek deel Dijle-Zennebekken

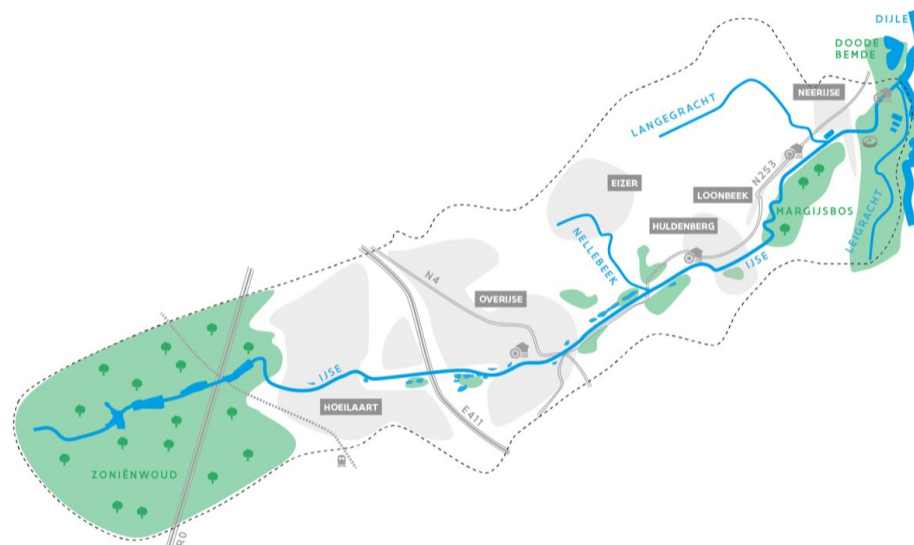
SAMEN WERKEN WE AAN WATER

Sinds 2015 organiseert het bekkensecretariaat van het Dijle-Zennebekken het integraal project IJse. Op regelmatige basis komen de verschillende partners samen om informatie uit te wisselen over hun projecten in de vallei van de IJse, te zoeken naar win-wins en te kijken welke projecten nog nodig zijn om de goede toestand te bereiken voor de IJse.

De partners in het integraal project IJse zijn de gemeenten Hoeilaart, Overijse, en Huldenberg, de provincie Vlaams-Brabant, de Vlaamse Milieumaatschappij, de Vlaamse Landmaatschappij, het Agentschap voor Natuur en Bos, het Departement Landbouw en Visserij, het Agentschap Wegen Verkeer, het regionaal landschap Dijleland, Natuurpunt, Boerenbond, Aquafin, Fluvius en de strategische projecten Horizon+ en Walden.

Meer info: bekkenwebsite Dijle-Zennebekken en bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

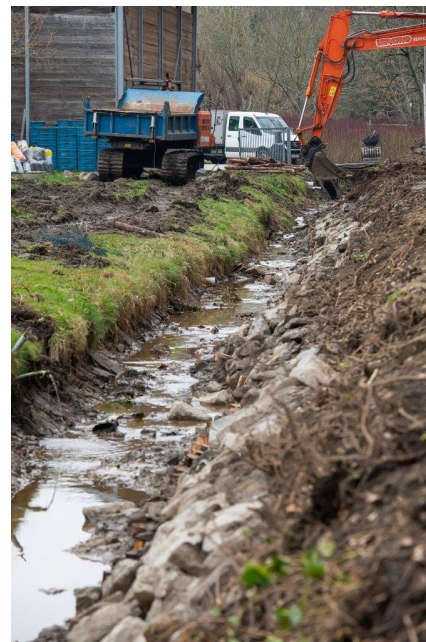

In kader van [het landinrichtingsproject IJsevallei](#) werken de Vlaamse Landmaatschappij en de betrokken partners op verschillende plaatsen in Hoeilaart en Overijse aan een betere structuurkwaliteit voor de IJse en haar zijlopen ([8A E 0332](#)). In Overijse, langs de N253 ter hoogte van het kasteel d'Isque legde de Vlaamse Landmaatschappij de IJse in 2022 terug open. Tot voor kort liep de IJse hier onder het fietspad. In het kasteelpark werd in 2022 verder ook een poel aangelegd, en werd de vijver geruimd. Deze vijver werd ecologisch heringericht.

Opengelegde IJse in Overijse langs de Dreef (N253), met op de achtergrond de heringerichte vijver

De Nellebeek, een zijloop van de IJse, werd binnen hetzelfde landinrichtingsproject ecologisch heringericht. De provincie Vlaams-Brabant, in samenwerking met de gemeente Overijse en de VLM, startte begin februari 2023 de werken ter hoogte van de Lindaal in de deelgemeente Eizer. Over een afstand van ruim 300m werden de betonelementen in de beek verwijderd. Daarna werden de oevers van de waterloop natuurlijk heringericht zodat ze opnieuw een belangrijke groenblauwe ader vormt, en waar mogelijk zich vrij kan ontwikkelen. Hierbij werden ook enkele vismigratieknelpunten aangepakt in het gedeelte afwaarts de Schapenweg. In de toekomst is het de bedoeling de Nellebeek in het centrum van Eizer zelf opnieuw open te leggen.

De werken aan de Nellebeek in Eizer (© provincie Vlaams-Brabant)

Helemaal opwaarts langs de Nellebeek legde de Vlaamse Landmaatschappij in maart 2022 een bufferbekken aan in Ketelheide, om het centrum van Eizer te beschermen tegen wateroverlast.

Eind 2022 startte de VLM de ontharding van de Meeuwenlaan en de Zwanenlaan. Een grote oppervlakte overbodige asfaltverharding werd hier verwijderd, zodat het water hier opnieuw de grond kan indringen ([5A A 0011](#)). Er worden ook wadi's aangelegd. In de loop van 2023 zal het gebied verder ingericht worden.

Er staat nog veel meer op de planning in landinrichting IJsevallei. De VLM stelde een stuurgroep aan, die de opmaak van een ontwerp voor het natuurgebied Paardewater-Ten Trappen zal begeleiden. De gemeenten Overijse en Hoeilaart, Natuurpunt, ANB, de

provincie Vlaams-Brabant en VLM denken samen na over de invulling van het gebied. VLM zal in 2023 het technisch ontwerp opmaken en vraagt nadien de vergunning aan.

Bufferbeken op de Nellebeek in Ketelheide (© VLM)

Ontharding ter hoogte van de Meeuwenlaan in Overijse (© VLM)

Ook voor het gebied IJsebroeken wordt een ontwerp opgemaakt. Dit zal door een extern bureau gebeuren in de loop van 2023-2024. Hier zal de IJse opnieuw kunnen meanderen door een moerasgebied, in plaats van de huidige, verstevigde en rechtgetrokken loop. De huidige vijvers zullen hiervoor omgevormd worden naar een wetland.

➡ Verder werken aan een open IJse in Overijse

In de JB De Keyserstraat in Overijse legde de gemeente Overijse in samenwerking met de provincie Vlaams-Brabant een stukje IJse opnieuw open ([8A E 0332](#)). De werken liepen gecombineerd met de aanleg van gescheiden riolering in de straat. Hierdoor komt er ook weer minder afvalwater in de IJse terecht.

Opgelegde IJse ter hoogte van de J.B. DE Keyserstraat in Overijse (© provincie Vlaams-Brabant)

➡ Hemelwater- en droogteplannen

De gemeenten in de IJsevallei zijn bezig met de opmaak van een hemelwater- en droogteplan. Voor de gemeenten die binnen de projectperimeter van het strategisch project Horizon+ vallen (Hoeilaart en Overijse) gebeurt dit door Aquafin in kader van het strategisch project. Overijse maakte vroeger al een hemelwaterplan op voor een deel van de gemeente, namelijk de [Zuidflank](#). Dit leidde tot een mooie, geïntegreerde herinrichting van het gebied. In de loop van 2023 zullen de hemelwater- en droogteplannen voor

Overijse en Hoeilaart worden afgerond. In Huldenberg wordt het hemelwater- en droogteplan opgemaakt door Fluvius. Het zit in de afrondingsfase en wordt in 2023 definitief goedgekeurd.

➡ Landinrichting OVID

Ook op het grondgebied van de gemeente Huldenberg voorziet de Vlaamse Landmaatschappij verschillende maatregelen om de kwaliteit van de IJse nog verder te verbeteren. Het [landinrichtingsplan OVID](#) (Over Voer, IJse en Dijle) ging in de zomer van 2022 in openbaar onderzoek, en werd in het najaar door de planbegeleidingsgroep definitief goedgekeurd. Daarna werden de instemmingen van de partners opgevraagd, en als alles volgens plan verloopt, kan de minister het LIP in de loop van 2023 goedkeuren, waarna tot concrete uitvoering kan overgegaan worden.

In het landinrichtingsplan OVID zijn onder andere maatregelen voorzien om de structuurkwaliteit van de IJse te verbeteren door het plaatselijk verleggen van het IJsepad en het wegnemen van oeverversteving ([4B E 0350](#)) en om de erosieproblematiek in het afstroomgebied van de Langegracht ([8B A 0126](#)) aan te pakken.

➡ (Her)bronnen in de Brabantse Wouden

In het gebied van de Brabantse wouden komen, door de specifieke geologische omstandigheden, veel bronnen voor. Helaas zijn veel van die bronnen doorheen de jaren verdwenen of aangesloten op de riolering. Met het oog op de klimaatverandering is het echter belangrijk dat dit waardevolle bronwater niet zomaar verloren gaat. De strategische projecten Walden en Horizon+ willen dan ook inzetten op het herwaarderen van deze bronnen in hun projectgebied ([5A A 0011](#)). In de zomer van 2022 werkte een stagiair aan de inventarisatie van bronnen in het gebied. Hij bracht bestaande inventarisaties samen, werkte een vragenlijst uit om bronnen te inventariseren en integreerde deze in een webtoepassing. Op basis van oude kaarten werden mogelijke bronlocaties aangeduid en nagekeken op het terrein. In het traject 'Terug naar de bron' is het de bedoeling om deze inventarisatie verder uit te werken via burgerparticipatie, het juridisch kader rond bronnen in beeld te brengen en suggesties aan te reiken in functie van het beschermen en herwaarderen ervan en een code van goede praktijk gekoppeld aan een actieplan op te stellen. Dit project werd begin 2023 goedgekeurd binnen de open oproep Lokale Open Ruimte Trajecten van de provincie Vlaams-Brabant en opgestart. De provincie Vlaams-

Brabant, De Watergroep en de gemeenten Leuven, Bertem, Oud-Heverlee, Huldenberg, Overijse en Hoeilaart zijn hier aan zet.

In de lokale gebiedsdeal droogte '[\(Her\)bronnen in de Brabantse wouden](#)', die eind 2022 werd goedgekeurd, is het dan de bedoeling een aantal bronnen effectief af te koppelen van de riolering, terug in het landschap te brengen en op te waarderen. Voor het gebied van de IJse gaat het om de bron op het gemeenteplein in Huldenberg en de bronnen in de Beekstraat in Neerijse. Voor beide projecten stelt de gemeente Huldenberg voor de zomer een ontwerper aan via de Oproep aan Geïnteresseerden van de Vlaamse Bouwmeester. In de Dijlevallei wordt bron Pier Slot geherwaardeerd en voor de Laan wordt ingezet op 2 bronlopen in Terlanen. Dit project wordt getrokken door de strategische projecten Walden en Horizon+.

➡ Aanpak van resterende vismigratieknelpunten

De molen van Loonbeek vormt nog steeds een knelpunt voor vissen die opwaarts willen zwemmen op de IJse ([4B E 0350](#)). Het ontwerp om dit op te lossen, lag al een tijdje klaar, maar de nodige grondverwerving duurde iets langer dan verwacht. Dat is vandaag gelukkig allemaal in orde. De Vlaamse Milieumaatschappij vroeg de omgevingsvergunning voor het project al aan. Het project zal in 2023 aanbesteed worden, zodat in 2024 de eigenlijk werken kunnen uitgevoerd worden. Iets verder opwaarts, ter hoogte van de molen van Huldenberg en de splitsing van de IJse en A-IJse, zijn er nog twee vismigratieknelpunten. Mogelijke scenario's om deze gezamenlijk aan te pakken werden voorgesteld door VMM en met de verschillende stakeholders besproken.

Het volgende vismigratieknelpunt bevindt zich een heel eind verder opwaarts, ter hoogte van de vijver in het Jan Van Ruusbroecpark in Hoeilaart. Dit knelpunt zou mee opgelost worden in kader van het rioleringsproject 23237 'Afkoppeling Terdellebeek' en de bijhorende gemeentelijke rioleringsprojecten. In kader hiervan plannen Aquafin, de gemeente Hoeilaart en de provincie Vlaams-Brabant de vijver in te schakelen als

buffering, en hierbij de IJse los te koppelen van de vijver en langs de vijver te leggen. Deze loop van de IJse wordt dan wel passeerbaar voor vissen. Dit project staat momenteel on hold omwille van financiële redenen.

➡ **Aquafin, Fluvius en de gemeenten werken aan een zuivere IJse!**

Op de meeste plaatsen langs de IJse ligt al riolering, en wordt het afvalwater van de inwoners dus gezuiverd. Er zijn echter twee belangrijke knelpunten die er voor zorgen dat de impact van huishoudelijk afvalwater toch nog aanzienlijk kan zijn.

Een eerste knelpunt is dat veel rioleringsprojecten in het afwaartse deel, voornamelijk ter hoogte van Loonbeek en Neerijse, gekoppeld zijn aan de heraanleg van een belangrijke verbindingsweg daar, de N253. Dit is geen evident project, waar veel onteigeningen mee gepaard gaan, waardoor het ook al lang aansleept. Hierdoor komt nog veel afvalwater ongezuiverd in de IJse (en ook meer afwaarts in de Dijle) terecht. Er wordt gezocht naar alternatieven om het afvalwater toch grotendeels te kunnen zuiveren zonder in de weg zelf te moeten werken.

Een ander knelpunt zijn de vele overstorten langs de IJse. De rioleringen langs de IJse zijn oudere, gemengde rioleringen, waar veel parasitair water zoals bronnen en regenwater, op aangesloten is. Bij regenbuien kan de riolering dit niet slikken, en treden de overstorten in werking. Zo komt op bepaalde momenten ineens een grote hoeveelheid afvalwater in de IJse terecht, wat nefast kan zijn voor het leven in de waterloop. Afkoppelingsprojecten zijn in het afstroomgebied van de IJse dan ook heel belangrijk. Aquafin, Fluvius en de gemeenten voerden al verschillende van dergelijke projecten uit, en hebben er ook nog op de planning staan de komende jaren.

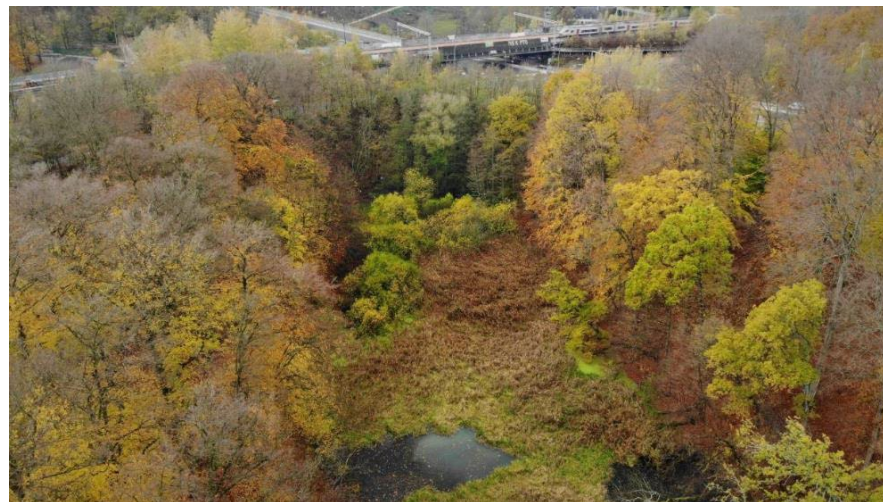
➡ **Saneren van de verontreiniging door gecontamineerd afspoelwater van autowegen in de IJse**

De IJse wordt doorkruist door verschillende grote verkeersaders, zoals de R0 en de E411. Het afspoelwater van deze wegen, dat veel vervuiling bevat, komt momenteel op deze plaatsen nog rechtstreeks in de IJse terecht. Voor beide locaties wordt aan oplossingen gewerkt ([7B_H_0014](#)). Voor het kruispunt met de R0, aan de Koningsvijvers, staat het project het verste. Hier werd een samenwerkingsovereenkomst afgesloten tussen VMM, AWV, ANB en de provincie Vlaams-Brabant om het knelpunt aan te pakken. Naast het afspoelend wegwater zal ook het water van de spoorweg en het afvalwater van het bosmuseum, dat nu ook nog in de IJse terecht komt, aangepakt worden. De vijver net

afwaarts de R0, vijver 5, zal hiervoor heringericht worden. Er wordt een dwarsdijk voorzien. Een deel van de vijver zal fungeren als sedimentvang, een deel als zuiveringsrietveld. Het te zuiveren water wordt gescheiden van het zuivere IJsewater.

De omgevingsvergunning voor dit project werd ingediend. Als de vergunning is toegekend, kan overgegaan worden tot de opmaak van een bestek en aanbesteding. De werken zullen ten vroegste eind 2023 kunnen starten.

Voor de kruising van de IJse en de E411 werd al een voorontwerp opgemaakt. Het studie bureau voor de opmaak van het technisch ontwerp is aangesteld door AWV en is bezig met de uitwerking hiervan.

De Koningsvijvers, met op de achtergrond de spoorweg en de R0

Laan

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

Het Laan is een speerpuntgebied klasse 2. Het gebied heeft de goede ecologische toestand bereikt in 2027.

wateroverlast

In de vallei zelf komt hier heel weinig bewoning voor, wat tot een laag overstromingsrisico leidt. Op bepaalde zones kan er wel overlast optreden door afstromend water. Verder inzetten op erosiebestrijding heeft hiervoor dus ook een meerwaarde.

watertekort

In de zomer vallen zijloopjes vaak droog. Inzetten op infiltratie en water ophouden in de bovenstroomse delen is dus relevant, zoals in de meeste andere gebieden.

waterbeleving

De Laan stroomt in Vlaanderen grotendeels door natuurgebied. Buiten zachte recreatie zoals wandelen is verder inzetten op recreatie op en langs de Laan dus niet echt aan de orde.

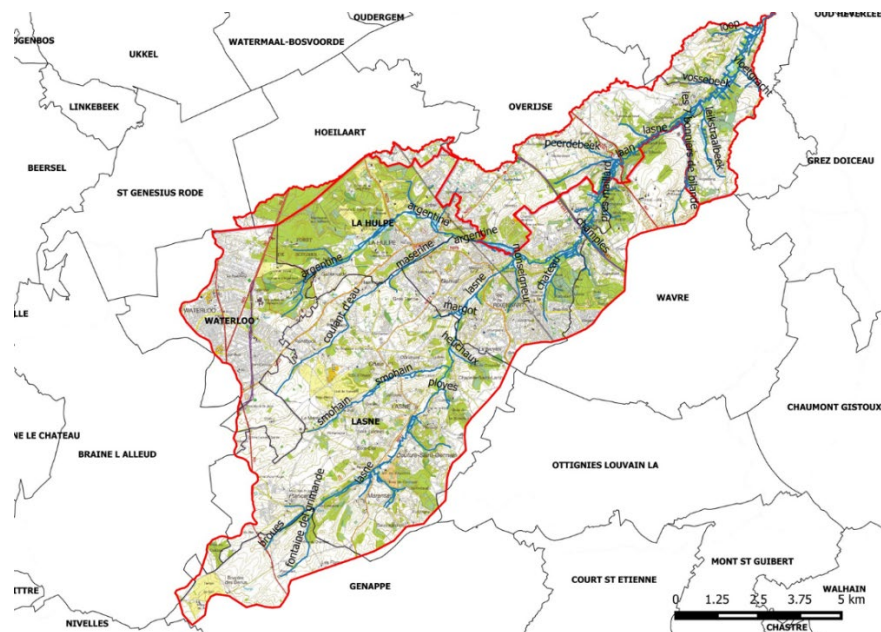
Meer info: [bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken](#)

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

De Laan ontspringt in Wallonië en stroomt ter hoogte van Tombeek (Overijse) Vlaanderen binnen. Om de goede ecologische en kwantitatieve toestand voor de Laan te behalen, is dan ook overleg en samenwerking met de Waalse collega's nodig. Hiervoor loopt al vele jaren een GOW Dijle-Gete en sinds 2016 meer specifiek ook een IWP Laan.

Meer info: [bekkenwebsite Dijle-Zennebekken](#) en [bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken](#)

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

➡ Erosiebestrijding aan de Zavelstraat in Huldenberg

Het stroomgebied van de Laan is zeer erosiegevoelig. Verschillende percelen zijn hier rood of paars ingekleurd, wat leidt tot modderoverlast en sedimentstromen naar de waterloop. Om dit tegen te gaan, legden de gemeente Huldenberg en de betrokken landbouwer in april 2022 langs de Zavelstraat een [houthakseldam](#) aan van zo'n 40m (actie [8B_A_0115](#)). Deze vermijdt dat sediment in de Vossebeek en zo in de Laan terecht komt. De dam werd aangelegd met de ondersteuning van de erosiecoördinator van de provincie Vlaams-Brabant en werd volledig gesubsidieerd via het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF). Het is de [eerste dam die in Huldenberg](#) werd aangelegd.

Houthakseldam langs de Zavelstraat in Huldenberg (© provincie Vlaams-Brabant)

➡ Naar een zuivere Moerlaanbeek

De Moerlaanbeek, een zijloop van de Laan, wordt ter hoogte van de bronzone voornamelijk gevoed door niet gezuiverd wegwater van de E411. Het wegwater loopt

door een bekken, maar dit werkt niet meer optimaal. Er wordt met het Agentschap Wegen en Verkeer gekeken hoe dit kan aangepakt worden.

Ook de structuurkwaliteit van de Moerlaanbeek is nog ondermaats. De bovenloop is voorzien van betonnen U-elementen. Deze verhinderen infiltratie en zorgen voor een versnelde afvoer naar de Laan. Een verwijdering van deze betonelementen zou al een grote meerwaarde betekenen, maar dit kan pas uitgevoerd worden als het probleem met het vervuild wegwater is aangepakt.

De Moerlaanbeek

Dijle opwaarts Leuven en Nethen

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Dijle opwaarts Leuven is een speerpuntgebied klasse 3. Het gebied heeft enkel nog natuurlijk herstel nodig om na 2027 de goede ecologische toestand te kunnen bereiken. De Nethen is een aandachtsgebied klasse 4. Het gebied heeft de goede ecologische toestand bereikt in 2033 (of erna van zodra natuurlijk herstel heeft plaatsgevonden).

wateroverlast

De Dijlevallei opwaarts Leuven vervult een [zeer belangrijke rol in de bescherming van de stad Leuven tegen wateroverlast](#). Het aantal woningen dat overstroomt in de vallei zelf is relatief beperkt, en hiervoor werden maatregelen genomen.

watertekort

Net als veel andere waterlopen, zakken ook de peilen van de Dijle sterk in periodes van droogte, en staan zijloopjes droog in de zomer.

waterbeleving

De natuurgebieden langs de Dijle zijn gebieden met een zeer hoge recreatiedruk, waar veel mensen komen wandelen, en in die beleving speelt de waterloop natuurlijk een belangrijke rol. Ook naar recreatie op het water zelf (kano- en kajakvaart) is hier veel vraag. Door de opmaak van het convenant enkele jaren geleden zijn er nu duidelijke afspraken over waar dit wel en niet kan, om de natuurwaarde van het gebied en de waterloop te kunnen verzekeren.

Meer info: bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken (Dijle opwaarts Leuven) (Nethen)

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

De Dijle en de Nethen stromen beiden vanuit Wallonië Vlaanderen binnen. De goede toestand voor deze waterlopen kan dan ook enkel bereikt worden door regelmatige afstemming en overleg met de Waalse collega's. Dit gebeurt in het GOW Dijle-Gete, en specifiek voor Dijle en Nethen, het IWP Dijle-Nethen.

Het strategisch project Walden brengt in dit gebied ook de verschillende partners bij elkaar.

Meer info: bekkenwebsite Dijle-Zennebekken en bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken (Dijle opwaarts Leuven) (Nethen)

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

Optimaliseren van de natuurlijke waterberging in Florival

De Dijlevallei ten zuiden van Leuven wordt al vele jaren ingezet als natuurlijk overstromingsgebied in perioden van hoog water om Leuven te beschermen tegen wateroverlast. Een goed recent voorbeeld hiervan zijn de overstromingen van juli 2021. Het is de bedoeling dat de hele vallei, met uitzondering van de bebouwde zones uiteraard, hierbij wordt ingeschakeld (actie [6 F 0322](#)). Zo wordt de overstroming gespreid over een zo groot mogelijke oppervlakte, waardoor het overstromingswater minder hoog komt en ook minder lang op een bepaalde plaats blijft staan. De voormalige vijvers van Florival liggen in de vallei, maar doordat de oevers van de Dijle hier nog versterkt en verhoogd zijn, kan het Dijlewater moeilijk in het gebied stromen. De vijvers zijn eigendom van ANB en de piste om ze terug watervoerend te maken werd verlaten. Daarom kijken VMM en ANB nu hoe ze de Dijle hier terug vrij zijn gang kunnen laten gaan door het wegnemen van de oeverversterkingen. Hierdoor kan de Dijle terug in contact komen met zijn overstromingsvlakte en hier makkelijker overstromen. Tegelijk worden de grondwaterstanden in het gebied op peil gehouden en kan de natuurwaarde verhogen.

De ontwerpen voor dit project werden afgerond. Momenteel is de omgevingsvergunning in aanvraag. Het is de bedoeling om nog dit jaar met de werken te starten. De Vlaamse Milieumaatschappij blijft ook de volgende jaren verder onderzoeken of er mogelijkheden zijn om de natuurlijke waterberging opwaarts Leuven nog beter te spreiden.

Saneren van het vismigratieknelpunt aan de molen van Sint-Joris-Weert

De Nethen is een zijrivier van de Dijle die slechts over een korte afstand op Vlaams grondgebied stroomt. Op dit Vlaamse deel komt wel een belangrijk vismigratieknelpunt voor, dat het onmogelijk maakt voor vissen om vanuit de Dijle de Nethen op te zwemmen, namelijk de molen in Sint-Joris-Weert. Binnen het kader van de dienstverlenersopdracht van VMM en de provincie Vlaams-Brabant wordt nu een voorontwerp opgemaakt om een oplossing voor dit knelpunt uit te werken. De molen wordt nog actief gebruikt om graan te malen, wat uiteraard een belangrijke randvoorwaarde is om mee rekening te houden. Het voorontwerp zou ten laatste begin 2024 afgerond moeten zijn, waarna de nodige verdere stappen kunnen gezet worden.

De verschillende biologische kwaliteitselementen (waterplanten, macro-invertebraten en fyto-benthos) scoren reeds goed voor de Nethen. Enkel de visbestanden zijn nog ondermaats. Het wegwerken van dit afwaarts gelegen knelpunt is dus cruciaal om ook dit doel te halen. In Wallonië is men ondertussen gestart met de bouw van RWZI Nethen en tracht men ook de opwaarts gelegen vismigratieknelpunten aan te pakken. Hierdoor zal de waterkwaliteit een boost krijgen en kunnen vissen vanuit de Dijle migreren naar deze ecologisch interessante zijloop.

Molen op de Nethen in Sint-Joris-Weert

Voer

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

De Voer is een speerpuntgebied klasse 3. Het gebied heeft enkel nog natuurlijk herstel nodig om na 2027 de goede ecologische toestand te kunnen bereiken.

De Voer vertoont een hoog risico op overstromingen, vooral de afwaartse delen. In het verleden werden al maatregelen genomen om het overstromingsrisico te verlagen. Het gebied van de Voer is ook heel gevoelig voor pluviale overstromingen omwille van het uitgesproken reliëf. Het water bovenstrooms vasthouden is hier dus zeer belangrijk.

Het waterpeil van de Voer vertoont een lichte daling door de voorbije droge jaren. Ook in de grondwaterpeilen zien we een significante, systematische daling. Inzetten op bronmaatregelen is hier dan ook cruciaal.

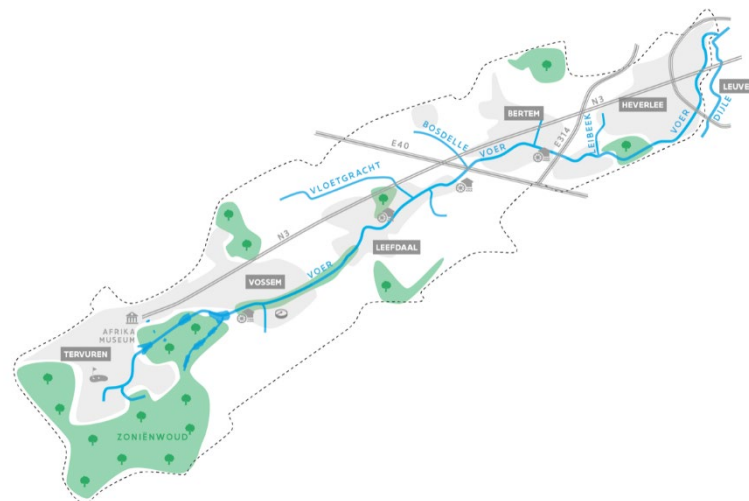
Aan de Kapucijnenvoer en langs de Ridderstraat werd de Voer enkele jaren geleden terug opengelegd in Leuven. Wanneer er zich opportuniteiten voordien, zal hier ook in de toekomst verder op ingezet worden. Het Voerpad is een belangrijke fiets- en wandelverbinding, vlak langs de Voer.

 Meer info: bekken specifiek deel Dijle-Zennebekken

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

Het bekkensecretariaat startte in 2017 het integraal project voor de Voer op. Samen met de betrokken partners werd een actielijst opgesteld om de goede toestand voor de Voer te bereiken. Partners in het project zijn de gemeenten Tervuren en Bertem en stad Leuven, regionaal landschap Dijleland, provincie Vlaams-Brabant, de Vlaamse Milieumaatschappij, de Vlaamse Landmaatschappij, het Agentschap voor Natuur en Bos, het Departement Landbouw en Visserij, de strategische projecten Horizon+ en Walden, Aquafin, Fluvius, IGO Leuven, Natuurpunt en Boerenbond.

 Meer info: bekkenwebsite Dijle-Zennebekken en bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken

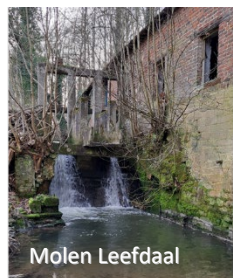

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

➡ Aanpak van de vismigraatieknelpunten op de Voer

De visfauna van de Voer is op dit moment relatief beperkt en wordt gedomineerd door driedoornige stekelbaars. Als we kijken welke vissen er allemaal voorkomen op de Dijle, waar de Voer in uitmondt, zien we dat er wel veel potenties zijn voor de Voer. Er zijn nu nog te veel knelpunten die door vissen niet overbrugd kunnen worden, waardoor de vissen de opwaartse delen van de Voer niet kunnen bereiken. Om dit op te lossen, werkt een studie bureau momenteel in opdracht van de provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse Milieumaatschappij voor de vismigraatieknelpunten op de Voer in Bertem een oplossing uit ([8A E 0334](#)). Het gaat om de knelpunten aan de molen van het kasteel van Leefdaal, aan de Oude molen en aan de Eikenmolen. Deze voorontwerpen zullen in de loop van 2023 gefinaliseerd worden. Daarna kan overgegaan worden naar concrete technische ontwerpen en uitvoering. Voor het knelpunt aan de Eikenmolen zal dit gebeuren in kader van landinrichting OVID van de Vlaamse Landmaatschappij.

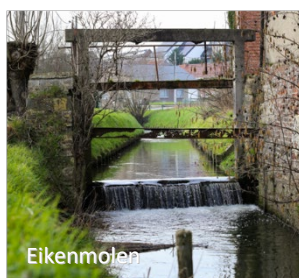
Het vismigraatieknelpunt op de Voer ter hoogte van de kruising met de E314, zal samen met de realisatie van de fietssnelweg daar aangepakt worden door De Werkvennootschap in samenwerking met de provincie Vlaams-Brabant.

Molen Leefdaal

Oude Molen

Eikenmolen

➡ Hemelwater- en droogteplannen

De gemeenten in het afstroomgebied van de Voer werken aan of hebben een goedgekeurd hemelwater- en droogteplan ([5A A 0013](#)). Voor de gemeente Tervuren werkt Aquafin samen met het strategisch project Horizon+ aan een hemelwater- en

droogteplan. De ontwerpversie werd eind 2022 voorgelegd aan de stakeholders, en wordt in de loop van 2023 afgerond. In Bertem maakte Fluvius het hemelwater- en droogteplan op. Ook dit zit in de afrondingsfase en zal begin 2023 definitief goedgekeurd worden. Stad Leuven beschikte al over een goedgekeurd hemelwaterplan (2017-2018) en droogteplan (2020).

➡ Hier dingt het door: stad Leuven zet verder in op ontharding

Stad Leuven wil zoveel mogelijk inzetten op ontharding van het openbaar domein (actie [5A A 0013](#)). Zo kan het regenwater maximaal in de bodem indringen, wordt de grondwatervoorraad op peil gehouden en is er minder kans op wateroverlast. Een groenere stad zorgt ook voor verkoeling in de zomer, wat belangrijk is in kader van klimaatverandering. De stad verwijderde al op verschillende plaatsen overbodige verharding en verving ze door aanplantingen. Via de campagne [www.hierdringthetdoor.be](#) wil de stad de inwoners sensibiliseren. Inwoners konden begin 2022 ook zelf voorstellen van locaties indienen waar het openbaar domein zou kunnen onthard worden. Daaruit werden dan [8 locaties geselecteerd](#) waar stad Leuven ook effectief zal ontharden. Deze projecten zijn gepland voor 2023.

➡ Panquin-site Tervuren: de Voer als groenblauwe verbinding

De Panquin-site in Tervuren is een voormalige kazerne, die al sinds 2014 leeg staat. De Voer stroomt hier momenteel ingekokerd onder de grond. De site zal herontwikkeld worden, en hierbij zullen gemeente Tervuren en de projectontwikkelaar ook de Voer opnieuw openleggen. Zo wordt een belangrijke groenblauwe verbinding tussen het centrum van Tervuren en het park van Tervuren hersteld. In augustus 2022 vond de eerste steenlegging plaats en werd het project dus officieel afgetrapt.

De huidige kazerne zal omgebouwd worden tot een hotel en een museum. Daarnaast worden er ook nieuwe woonblokken en kantoorunits voorzien. De partners willen voor het waterbeheer zo weinig mogelijk afhankelijk zijn van primaire waterbronnen en het water op de site maximaal delen en lokaal hergebruiken. Het regenwater zal collectief opgeslagen en beheerd worden via een aaneengesloten en centraal gestuurde waterbuffer. Via een tweede waternet kan het opgevangen water gebruikt worden voor toiletten en wasmachines. Dit regenwater is afkomstig van de dakoppervlakte van het hotel en woningen en van de verharde oppervlaktes.

Op het niveau van het hotel wordt het douchewater afzonderlijk ingezet als grijswater. Het circulaire gebruik van dit water laat toe om minder water af te nemen van het drinkwaternet en minder te lozen in de riolering. Er is voorzien om het grijswater van het hotel in een latere fase aan te sluiten op het 2de waternet van de volledige site.

Voor dit project zal worden gewerkt met een uniek WASCO-model. Deze moet het grijs- en hemelwater opwaarderen tot huishoudwater. Het geleverde huishoudwater zal aangeboden worden aan een gunstiger tarief dan de integrale drinkwaterprijs. Dit project wordt deels gesubsidieerd vanuit proeftuinen droogte van de Blue Deal. Trekker is de projectontwikkelaar ION, samen met De Watergroep, Martin's hotel en WASCO.

Weesbeek-Leibeek-Laakbeek

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Weesbeek is een speerpuntgebied klasse 2. Het gebied heeft de goede ecologische toestand bereikt in 2027. De Leibeek-Laakbeek is een aandachtsgebied klasse 4. Het gebied heeft de goede ecologische toestand bereikt in 2033 (of erna van zodra natuurlijk herstel heeft plaatsgevonden).

wateroverlast

Bepaalde delen van het afstroomgebied van vooral de Weesbeek zijn overstromingsgevoelig. Locaties vinden voor waterberging blijkt hier echter niet evident.

watertekort

In de zomer vallen grote stukken van de bovenlopen van de Weesbeek en de Leibeek-Laakbeek droog.

waterbeleving

In het bekken van de Weesbeek en de Leibeek-Laakbeek liggen zeer waardevolle natuurgebieden met natte natuur. Het strategisch project ORIOM, de gemeenten en het regionaal landschap Dijleland zetten hier ook sterk in op zachte recreatie (vooral wandelen) langs de waterloop en het herwaarderen van de waterloop in bebouwde omgeving (bijvoorbeeld centrum Boortmeerbeek).

Meer info: bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken (Weesbeek) (Leibeek-Laakbeek)

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

Het bekkensecretariaat startte eind 2017 het integraal project Weesbeek- Leibeek-Laakbeek op. Met de verschillende partners samen wordt gezocht naar oplossingen voor de resterende knelpunten. Door het uitwisselen van informatie kunnen projecten ook beter op elkaar afgestemd worden en kan er gezocht worden naar win-wins.

Partners in het integraal project zijn het bekkensecretariaat Dijle-Zennebekken, de provincie Vlaams-Brabant, de gemeenten Kortenberg, Herent, Haacht, Kampenhout en Boortmeerbeek, Natuurpunt, Boerenbond, Regionaal landschap Dijleland, Agentschap voor Natuur en Bos, Departement Landbouw en Visserij, de Vlaamse Milieumaatschappij, Aquafin, Fluvius, de Vlaamse Landmaatschappij, het strategisch project ORIOM.

Meer info: bekkenwebsite Dijle-Zennebekken en bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken Zennebekken (Weesbeek) (Leibeek-Laakbeek)

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

➡ Het strategisch project ORIOM en haar partners zetten in op de Weesbeekvallei in Boortmeerbeek

Binnen het strategisch project ORIOM is de Weesbeek in Boortmeerbeek één van de 10 deelgebieden waar prioritair zal op gewerkt worden. Via strategische verwervingssubsidies gelinkt aan het strategisch project en via Blue Deal subsidies voor lokale hefboomprojecten natte natuur kon de gemeente Boortmeerbeek enkele percelen aan de Dorpsmolen en de Dorpsmolen zelf aankopen. De hele site zal heringericht worden. De provincie Vlaams-Brabant en VMM hebben momenteel een studie lopen om het vismigratieknelpunt aan de molen op te lossen (actie [4B E 0351](#)). Dit voorontwerp is zo goed als afgerond. Voor het molengebouw zelf wordt vanuit het strategisch project ORIOM, regionaal landschap Dijleland, agentschap Onroerend Erfgoed en de gemeente Boortmeerbeek gekeken hoe dit kan gerestaureerd worden en een publieke invulling kan krijgen. De gronden rond de molen worden met Blue Deal subsidies heringericht als natte natuur met een poel en een meanderende Weesbeek, gecombineerd met de aanpak van het vismigratieknelpunt.

Iets meer opwaarts langs de Weesbeek, aan de Audenhovenlaan, kon de gemeente Boortmeerbeek via strategische verwervingssubsidies gronden aankopen. Ook hier wordt ingezet op natte natuur en een natuurlijkere bedding voor de Weesbeek.

Nog meer opwaarts kon Natuurpunt met subsidie vanuit Waterlandschap COWALA enkele kleinere percelen aankopen. Hier wordt gedacht aan het afschuinen van de oevers van de Weesbeek en het dempen van drainagegrachten voor vernatting. De maatregelen hier dienen ten laatste eind 2025 uitgevoerd te zijn.

Het uiteindelijke doel van alle deelprojecten is de Weesbeek vanaf het Kanaal Leuven-Dijle tot aan de monding in de Dijle in te richten als een ecologische en recreatieve verbinding doorheen Boortmeerbeek. De komende jaren wordt hier door de verschillende partners (onder andere de gemeente, het regionaal landschap, de provincie Vlaams-Brabant, het Agentschap Natuur en Bos, ...), getrokken vanuit het strategisch project, verder aan gewerkt.

➡ Verbeteren structuurkwaliteit en waterberging in de vallei van de Weesbeek

Bepaalde gebieden in de vallei van de Weesbeek hebben regelmatig te lijden van wateroverlast. Extra ruimte voor water vinden is hier echter niet zo evident. Een mogelijke locatie is de zone tussen de Weesbeek en de Molenbeek, net afwaarts de Waterstraat. Dit zou gecombineerd kunnen worden met structuurherstel van de Molenbeek (actie [4B E 0351](#)). De provincie Vlaams-Brabant laat hier momenteel in kader van een dienstverleningsopdracht gefinancierd door VMM, een voorontwerp voor opmaken. Een aangepaste herinrichting van de waterloop en de zone errond kan hier een belangrijke ecologische en landschappelijke meerwaarde betekenen.

Vismigratieknelpunt aan molen Terbalkt

Op de Weesbeek en de Molenbeek staan enkele molens, die momenteel vismigratieknelpunten vormen. Binnen dezelfde opdracht laat de provincie Vlaams-Brabant ook een voorontwerp opmaken voor het oplossen van de vismigratieknelpunten aan de Dorpsmolen in Boortmeerbeek en de molen Terbalkt in Kampenhout.

De voorontwerpen worden ten laatste begin 2024 afgewerkt.

➡ Tegengaan van de verdroging in het Kastanjebos

Natuurpunt, De Watergroep en de provincie Vlaams-Brabant werken samen om de verdroging van het Kastanjebos in Herent te milderen (actie [4A B 0022](#)) en de boshabitat te herstellen. De Watergroep zal de huidige waterwinning verschuiven naar een dieper gelegen watervoerende laag en pompvolumes beperken. De provincie zal de Lipsebeek en Weisseterbeek verondiepen. Natuurpunt zal oppervlakkige drainage op hun beheerde terreinen tegengaan door verondieping van de begreppeling. Verder worden de aanwezige poelen verbonden met de omgeving door de aanleg van 660 meter smalle houtkant. Dit versterkt het leefgebied van de kamsalamander. Tot slot maken ook geelgors en grasmus gebruik van deze kleine landschapselementen en worden er zonneplekken gecreëerd in het struweel voor levendbarende hagedis. Natuurpunt kreeg hiervoor subsidies van de provincie Vlaams-Brabant in kader van duurzame biodiversiteitsprojecten. De uitvoering is voorzien tussen 2023 en 2025.

➡ Aquafin, gemeente Kortenberg en provincie Vlaams-Brabant werken aan een zuivere Zoobeek

De provincie Vlaams-Brabant (erosiecoördinator) en de gemeente Kortenberg maakten een ontwerp op voor de aanleg van 2 bufferbekkens (1620 m³ en 2270m³) in kader van erosiebestrijding ter hoogte van Boeyendaal (actie [8B A 0127](#)). Deze worden in 2023 of 2024 aangelegd. De aanleg van deze bufferbekkens is gekoppeld aan het rioleringsproject 23333 'Aansluiting lozingspunten Boeyendaal' en het bijhorende gemeentelijk rioleringsproject. Aquafin en de gemeente Kortenberg zullen hier een gescheiden rioleringsstelsel aanleggen waardoor het afvalwater van ongeveer 400 inwoners equivalenten van de Zoobeek, een zijloop van de Molenbeek, zal gehaald worden. De werken hiervoor zijn half april 2023 gestart en worden verwacht te duren tot eind maart 2024.

➡ Een natuurlijkere structuur voor de Leibeek

De structuurkwaliteit van de Leibeek in het natuurgebied Haachts Broek is niet optimaal, maar is zich wel aan het ontwikkelen. De provincie Vlaams-Brabant bekijkt momenteel hoe ze de structuurkwaliteit hier via beperkte ingrepen kan verbeteren, in overleg met de eigenaars en gebruikers (actie [8A E 0333](#)). Dit voorontwerp zou begin 2024 afgerond moeten zijn.

De Leibeek in het Haachts Broek

Vrouwvliet

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Vrouwvliet is een speerpuntgebied klasse 3. Het gebied heeft enkel nog natuurlijk herstel nodig om na 2027 de goede ecologische toestand te kunnen bereiken.

wateroverlast

De Vrouwvliet heeft een laag overstromingsrisico. Grote delen van de vallei komen wel onder water te staan, maar vooral in de open ruimte buiten bewoning.

watertekort

Voor de bovenloopjes van de Vrouwvliet zijn gevoelig voor droogte en komen in de zomer vaak droog te staan.

waterbeleving

De Vrouwvliet heeft nog heel veel potenties naar waterbeleving toe.

Meer info: bekken specifiek deel Dijle-Zennebekken

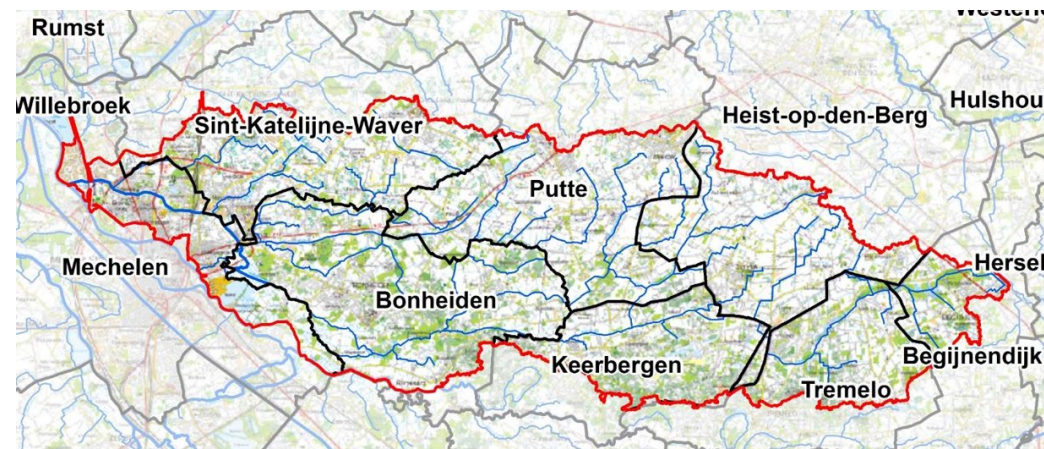
SAMEN WERKEN WE AAN WATER

Het bekkensecretariaat Dijle-Zennebekken startte samen met het strategisch project ORIOM in 2022 het integraal project Vrouwvliet op. Hierin werken de verschillende partners samen aan een gezond en duurzaam watersysteem voor de Vrouwvliet, waarin er ook veel kansen zijn voor waterbeleving. Omdat het een heel groot gebied is, zal in de toekomst waarschijnlijk met twee deelgebieden gewerkt worden.

Partners in het project zijn het bekkensecretariaat Dijle-Zennebekken, strategisch project ORIOM, de regionale landschappen Rivierenland en Noord-Hageland, de Vlaamse Milieumaatschappij, de provincies Vlaams-Brabant en Antwerpen, Agentschap voor Natuur en Bos, departement Landbouw en Visserij, de gemeenten Begijnendijk, Tremelo, Heist-op-den-Berg, Putte, Bonheiden, Sint-Katelijne-Waver en Mechelen, Aquafin, Fluvius, Natuurpunt en Boerenbond.

Meer info: bekkenwebsite Dijle-Zennebekken en bekken specifiek deel Dijle-Zennebekken

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

➡ Integraal project Vrouwvliet opgestart

In het nieuwe stroomgebiedbeheerplan 2022-2027 is de [Vrouwvliet aangeduid als speerpuntgebied](#). De waterkwaliteit is hier de laatste jaren sterk verbeterd, en er staan ook nog verschillende rioleringsprojecten op de planning. Deze zullen de volgende jaren uitgevoerd worden. Om de goede toestand te halen, is het echter ook belangrijk om te kijken wat de resterende knelpunten nog zijn en hoe de verschillende partners samen hun bijdrage kunnen leveren aan deze goede toestand. Daarom startte het bekkensecretariaat in het voorjaar van 2022 het integraal project Vrouwvliet op. Via een workshop werd een actieprogramma opgemaakt. Dit wordt in mei 2023 met de groep verder besproken, zodat hier de volgende jaren aan gewerkt kan worden.

➡ Natuurvriendelijke herinrichting van de oevers van de Vrouwvliet

De oevers van de Vrouwvliet zijn op grondgebied Mechelen helemaal verstevigd. Deze betonnen, kunstmatige oevers vormen uiteraard geen ideale leefwereld voor planten en dieren, en belemmeren dus het behalen van de goede ecologische toestand voor de Vrouwvliet. De Vlaamse Milieumaatschappij bekeek voor het traject vanaf het einde van de overwelling aan de Maanstraat tot aan het pompgebied aan de monding in de Dijle, waar de betonelementen volledig kunnen verwijderd worden (actie [8A E 0355](#)). Waar dit niet mogelijk is, bijvoorbeeld omwille van niet verplaatsbare harde infrastructuur op de oever, zullen de bestaande oevers vergroend worden zodat ook hier de ecologische waarde verhoogt. In de eerste helft van 2023 wordt de vergunning voor dit project aangevraagd. De werken zullen dan in de zomer van 2023 kunnen starten.

Verstevigde oevers van de Vrouwvliet in Mechelen (© VMM)

➡ Structuurherstel in het Mechels Broek

Het Europese Life project Wetland4Cities is gestart op 1 september 2022, en loopt gedurende 5 jaar. In dit project, gecoördineerd door Natuurpunt, werken Natuurpunt, Natuurmonumenten, Stad Mechelen, Stad Tilburg, de Vlaamse Milieumaatschappij en Watering de Dommel aan het herstel van wetlands rond Mechelen en Tilburg. De Vlaamse Milieumaatschappij zal in kader van dit project de structuurkwaliteit van de Vrouwvliet en de Barebeek verbeteren. Op die manier krijgen deze waterlopen een evenwichtiger afvoerregime zodat de wetlands waarin ze gelegen zijn tijdens droge periodes niet meer uitdrogen. Anderzijds zal de natuurlijke waterbergende functie beter kunnen functioneren bij hevige neerslag.

Voor de Vrouwvliet maakt de Vlaamse Milieumaatschappij momenteel een voorontwerp op voor structuurherstel in het Mechels Broek (actie [8A E 0355](#)). Er wordt gekeken wat de mogelijkheden zijn.

De Vrouwvliet in het Mechels Broek

➡ Gemeenten en Aquafin leggen verder rioleringen aan

De Vrouwvliet heeft nog een relatief lage zuiveringsgraad van 74% (situatie mei 2023), ten opzichte van 86% globaal gezien in Vlaanderen. Veel inwoners zijn dus nog niet aangesloten op een RWZI. De laatste jaren is hier wel een serieuze inhaalbeweging aan de gang. Veel rioleringsprojecten zijn recent uitgevoerd of staan op de planning voor de volgende jaren. Omwille van praktische aspecten (mobiliteit, financieel, ...) kunnen immers niet alle projecten tegelijk uitgevoerd worden.

Toch wordt hier voor stikstof het reductiedoel al behaald, en zou ook voor fosfor de doelstelling behaald moeten worden als alle geplande projecten worden uitgevoerd.

Barebeek

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Barebeek is een speerpuntgebied klasse 3. Het gebied heeft enkel nog natuurlijk herstel nodig om na 2027 de goede ecologische toestand te kunnen bereiken. De waterkwaliteit is het laatste jaren sterk verbeterd, maar tijdens de zomer kampt de benedenloop nog vaak met te lage zuurstofconcentraties. De getijdenwerking op de Dijle zorgt voor regelmatige periodes van opstuwing en traagstromend water op de Barebeek. Weinig stroming in combinatie met warme temperaturen en een dikke sliblaag verklaart de sterke zuurstofdalingen.

wateroverlast

Grote delen van de mondingzone en de benedenloop komen onder water te staan tijdens intense regenbuien en/of tijdens hoogwaterstanden op de Dijle. Ook de bever is zeer actief in een aantal zones en zorgt voor lokale overstromingen of hogere waterpeilen. Het vrijwaren van bebouwing in de natuurlijke overstromingszones en het ecologisch inrichten van de oeverzone is cruciaal om wateroverlast te voorkomen en de Barebeek klimaatrobuust te maken.

watertekort

Voor de kleinere bovenlopen komen in de zomer droog te liggen. De waterkwaliteit gaat ook sterk achteruit doordat resterende huishoudelijke lozingen niet meer gebufferd worden. Verschillende bovenlopen zijn sterk rechtgetrokken of voorzien van betonnen verstevigingen, waardoor het water te snel gedraineerd wordt richting Dijle. Deze trajecten terug laten meanderen en het weghalen van de betonnen elementen kan de verblijftijd van het water verhogen en de infiltratie vergroten.

waterbeleving

De Barebeek is vandaag moeilijk toegankelijk en weinig zichtbaar waardoor het ook onbeminde is. Nochtans loopt de Barebeek of de zijlopen doorheen enkele zeer druk bezochte locaties (Zoo van Planckendael, Domein Hofstade van Sport Vlaanderen, Rubenskasteel,...). De zichtbaarheid van de beek vergroten is een belangrijke uitdaging om de waterbeleving te verhogen.

Meer info: [bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken](#)

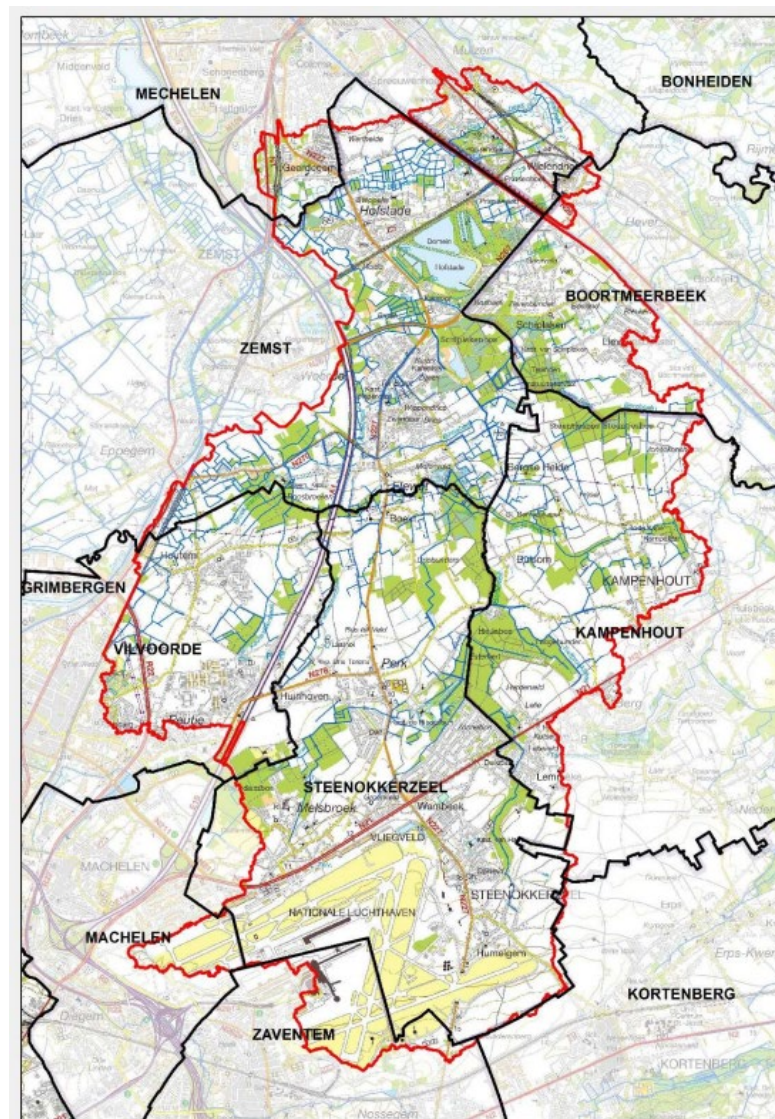

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

Sinds 2019 organiseert het bekkensecretariaat van het Dijle-Zennebekken het Integraal project Barebeek samen met het strategisch project ORIOM. Op regelmatige basis komen de verschillende partners samen om informatie uit te wisselen over hun projecten in de vallei van de Barebeek, te zoeken naar win-wins en te kijken welke projecten nog nodig zijn om de goede toestand te bereiken voor de Barebeek.

De partners in het integraal project Barebeek zijn de gemeenten Mechelen, Zemst, Vilvoorde, Boortmeerbeek, Steenokkerzeel en Kampenhout, Provincie Vlaams-Brabant, Watering der Barebeek, de Vlaamse Milieumaatschappij, de Vlaamse Landmaatschappij, het Agentschap voor Natuur en Bos, het Departement Landbouw en Visserij, het Agentschap Wegen Verkeer, het Regionaal Landschap Brabantse Kouters en het Regionaal Landschap Rivierenland, Natuurpunt, Boerenbond, Aquafin, Fluvius. Het integraal project Barebeek is ook ingebed in het lopende strategische project ORIOM ('Open Ruimte in het Mechels Rivierenland').

📄 **Meer info: [bekkenwebsite Dijle-Zennebekken](#) en [bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken](#)**

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

↻ Benedenloop Barebeek

In het kader van het Life Project Wetland4Cities zijn er verschillende maatregelen voorzien in de vallei van de Barebeek. Natuurpunt is gestart met de aanleg van een plasdras zone, rietland en een knuppelpad ter hoogte van de Barebeekmonding. Vanuit VMM zal er een eco-hydrologische studie opgestart worden rond de mondingzone, de zone opwaarts het kanaal en ter hoogte van het Vriezenbroek om na te gaan welke maatregelen hier het meest geschikt zijn.

De benedenloop van de Barebeek is, in tegenstelling tot de bovenlopen, traagstromend en zeer breed waardoor deze fungeert als één grote sedimentvang. Gedurende verschillende jaren heeft het slib zich hier kunnen ophopen. Het slib heeft een negatieve impact op de waterkwaliteit, maar ook op de belevingswaarde. Een slibuiming langsheen een eerste traject van 2600 m (langs de Waversebaan tot aan de Robert Schumanlaan) te Zemst werd reeds uitgevoerd in 2021 door de VMM. De ruiming van het afwaartse traject tot aan het kanaal Leuven-Dijle staat voorlopig on hold door de aanwezigheid van PFAS in het sediment en de hoog oplopende kosten. Een onderzoek naar de bron van deze verontreiniging is opgestart.

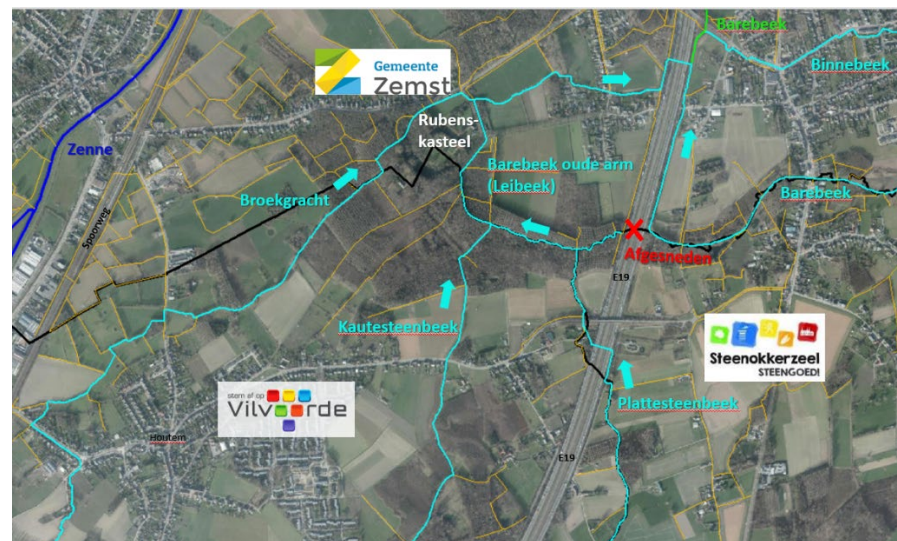

Slibuiming van de Barebeek

Het is belangrijk dat verdere maatregelen genomen worden om de erosie opwaarts aan te pakken zodat de waterloop in de toekomst niet meer aanslibt. De VMM bekijkt eveneens of er een sedimentvang kan worden aangelegd om een deel van het slib weg te vangen.

↻ Deelgebied Rubenskasteel

In het deelgebied rond het Rubenskasteel zitten we met verschillende problemen die een integrale aanpak nodig hebben. Centraal staat de waterhuishouding en waterkwaliteit van de vijvers rondom het kasteel, een plaats waar verschillende beken (Broekgracht, Kautesteenbeek, Plattesteenbeek, oude Barebeekmeander) samenkomen. De vijvers zijn grotendeels dichtgeslibd. De historische infrastructuur die het peilbeheer regelde van de vijvers en de beken is verwaarloosd, waardoor de vijvers droog te komen liggen en het kasteel begint te verzakken. Daarnaast komt er nog vervuild water terecht in o.a. de Broekgracht. De Kautesteenbeek is voor een groot deel voorzien van betonnen u-elementen die water versneld afvoeren naar de Barebeek. Extra voeding met 'proper' water is nodig om de vijvers te voeden. Daarnaast hebben ook de poelen (bomkraters) in Houtem te kampen met droogte. Partners in dit verhaal zijn Toerisme Vlaanderen, ANB, Watering der Barebeek, gemeente Zemst, Vilvoorde en Steenokkerzeel, strategisch project ORIOM, Aquafin, Defensie (militair domein Peutie), Provincie Vlaams-Brabant, Natuurpunt en regionaal landschap Brabantse Kouters.

Een aanvraag voor Blue Deal subsidie om deze zaken gezamenlijk aan te pakken (lokale gebiedsdeal droogte) was ingediend in 2022 maar werd niet goedgekeurd. Momenteel wordt bekeken welke deelacties toch kunnen uitgevoerd worden.

➡ Bovenlopen Barebeek

Verschillende bovenlopen zijn in het verleden rechtgetrokken waardoor de opwaarts gelegen gebieden versneld gedraineerd worden en de afwaarts gelegen gebieden op korte tijd grote hoeveelheden water (en sediment) ontvangen. Op een aantal trajecten (o.a. de Barebeek ter hoogte van het Hellebos en het Snijsselbos, de Molenbeek aan de wijk Zonnebos en de Lellebeek-Leibeek tussen Vogelzang en Ganzendries) zijn er mogelijkheden om aan structuurherstel te doen en het meanderend karakter van de waterloop te vergroten. Een voorbereidend en verkennend overleg is opgestart.

Rechte bovenloop van de Barebeek

➡ Vogelzangvijver

Voor de Vogelzangvijver te Steenokkerzeel loopt er momenteel een beschrijvend bodemonderzoek om de historische bodemverontreiniging in kaart te brengen en de sanering voor te bereiden.

Vunt

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Vunt is een speerpuntgebied klasse 3. Het gebied heeft enkel nog natuurlijk herstel nodig om na 2027 de goede ecologische toestand te kunnen bereiken.

wateroverlast

Bepaalde zones langs de Vunt zijn heel sterk overstromingsgevoelig. Door het dichtbebouwde karakter van het stroomgebied van de Vunt komen bij wateroverlast ook straten en huizen onder water. Tijdens de overstromingen van juli 2021 was dit bijvoorbeeld het geval.

watertekort

Voorals de zijlopen van de Vunt, de Lemingsbeek en de Abdijbeek, zijn gevoelig voor droogte en vallen in de zomer droog.

waterbeleving

De Vunt speelt als waterloop in een stedelijke omgeving een rol naar waterbeleving toe. Er loopt een fietspad langs de Vunt. Recent werden ook stukjes Vunt terug opengelegd in Leuven centrum (ter hoogte van Rega-instituut en onder gebouw in Minckelersstraat). Als zich door nieuwe stadsontwikkelingen mogelijkheden voordoen, wordt hier op ingegaan.

Meer info: bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

Voor de Vunt loopt er momenteel nog geen integraal project. Er werd wel al een doorlichting opgemaakt. Het doel is om ten laatste begin 2024 een integraal project voor de Vunt op te starten.

Meer info: bekkenwebsite Dijle-Zennebekken en bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

➡ Een open Vunt in Leuven

De Vunt stroomt op een groot deel van zijn traject nog ondergronds. Waar er zich mogelijkheden voordoen, wordt de Vunt opnieuw opengelegd, zoals aan het vroegere Rega-Instituut of zeer recent nog langs de Minckelersstraat. In kader van stadsontwikkelingen doen er zich in de nabije toekomst waarschijnlijk nog kansen voor om te werken aan een Open Vunt in Leuven centrum (actie [8A E 0361](#))

➡ Doorlichting Vunt

De Vunt is in het nieuwe stroomgebiedbeheerplan aangeduid als een [speerpuntgebied](#). Om een idee te hebben van waar we juist staan in het behalen van de goede ecologische toestand voor de Vunt, en van wat de belangrijkste knelpunten nog zijn, werd een uitgebreide doorlichting opgemaakt van de Vunt. Deze kan ook dienen als basis voor een eventuele opstart van een integraal project Vunt.

Zuunbeek

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Zuunbeek is een aandachtsgebied klasse 4. Het gebied heeft de goede ecologische toestand bereikt in 2033 (of erna van zodra natuurlijk herstel heeft plaatsgevonden).

wateroverlast

Wateroverlast veroorzaakt regelmatig problemen in de Zuunbeekvallei. Onder andere de wijk Negenmanneke in Sint-Pieters-Leeuw stond al meermaals onder water. Er wordt dan ook al lang ingezet op en verder gezocht naar meer mogelijkheden voor het infiltreren en ophouden van water.

watertekort

De Zuunbeek is zeer gevoelig aan droogte. Tijdens de voorbije warme zomers stonden de bovenlopen en zijlopen op verschillende plaatsen droog. Ook het afwaartse deel van de Zuunbeek is droogtegevoelig, en had al te lijden van blauwalgen en botulisme. Het regen- en bronwater maximaal aftakken van de riolering en vertraagd afvoeren naar de waterlopen is belangrijk om de waterhuishouding van dit gebied te herstellen.

waterbeleving

Bij de recente projecten aan de Zuunbeek wordt steeds ook rekening gehouden met het aspect waterbeleving en recreatie langs de waterloop.

 [Meer info: bekken specifiek deel Dijle-Zennebekken](#)

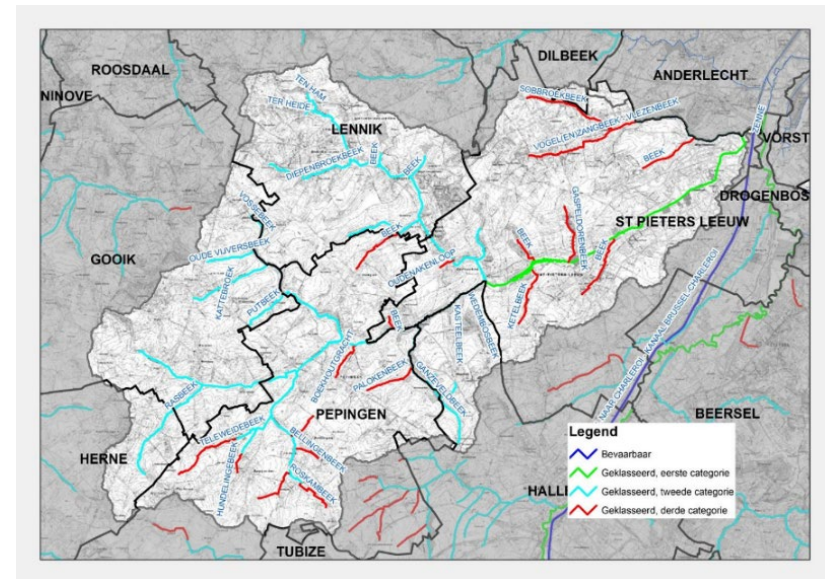
SAMEN WERKEN WE AAN WATER

In 2018 startte het bekkensecretariaat het integraal project Zuunbeek op. De Zuunbeek is een groot en zeer divers gebied, waar afstemming en overleg tussen de partners een belangrijke vereiste is in het behalen van de waterdoelen.

In het integraal project Zuunbeek werken het bekkensecretariaat Dijle-Zennebekken, de gemeenten Gooik, Herne, Lennik, Pepingen en Sint-Pieters-Leeuw, het regionaal landschap Pajottenland en Zennevallei, het strategisch project Zennevallei, de Vlaamse Milieumaatschappij, de Vlaamse Landmaatschappij, het agentschap voor Natuur en Bos, het Departement Landbouw en Visserij, de provincie Vlaams-Brabant, Aquafin, Fluvius, Natuurpunt, Boerenbond en Leefmilieu Brussel samen aan een gezond en duurzaam watersysteem in de vallei van de Zuunbeek.

[Meer info: bekkenwebsite Dijle-Zennebekken en bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken](#)

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

➡ De Zuunbeek als groenblauwe ader door Sint-Pieters-Leeuw

De Vlaamse Milieumaatschappij werkt al verschillende jaren rond een natuurlijkere, klimaatrobustere Zuunbeek in Sint-Pieters-Leeuw (actie [4B_E_0352](#)). Zo werden een hermeandering en de aanleg van een moeraszone uitgevoerd en een gecontroleerd overstromingsgebied aangelegd ter hoogte van Volsembroek.

In 2022 pakte de Vlaamse Milieumaatschappij de vismigratieknelpunten aan stuwen C en D op de Zuunbeek, ter hoogte van het Wildersportcomplex, aan. Deze twee vismigratieknelpunten werden vervangen door 17 kleinere drempels. De bedding van de Zuunbeek zelf werd ook natuurlijker ingericht door de aanleg van een zomer- en winterbedding. Door de aanleg van stapstenen en van een fietsbrug is er ook aandacht voor recreatie.

Aanleg van een zomer- en winterbed op de Zuunbeek ter hoogte van het Wildersportcomplex (© www.sint-pieters-leeuw.eu)

Het Wilderspark zelf zal heraangelegd worden als een natuurpark. In het park zullen 4 bufferbekkens voorzien worden om het water van de N6, de Bergensesteenweg, en de omliggende woonwijk te bufferen. Het Agentschap Wegen en Verkeer is hier immers bezig met de heraanleg van de N6. Parallel hiermee leggen Aquafin en Fluvius gescheiden riolering aan. Het ontwerp voor de bufferbekkens werd al opgemaakt en de werken werden aanbesteed. In april 2023 is de startvergadering voorzien. De aanleg van het park gebeurt door de gemeente Sint-Pieters-Leeuw, voor de bufferbekkens worden de kosten verdeeld tussen het Agentschap Wegen en Verkeer, Aquafin en Fluvius. Het geheel wordt mee gecoördineerd door het strategisch project Zennevallei.

De Vlaamse Milieumaatschappij heeft ook plannen om de Zuunbeek ter hoogte van het Damiaanpark in Sint-Pieters-Leeuw te hermeanderen. Dit project zit nog in de studiefase en loopt samen met de gemeente Sint-Pieters-Leeuw. Daarnaast wil de Vlaamse Milieumaatschappij in de toekomst ook de Zuunbeek opnieuw openleggen ter hoogte van de Michelinsite. Dit project zit nog in de studiefase. Om dit mogelijk te maken wordt momenteel bij de werken aan de Bergensesteenweg al een nieuwe koker voorzien ter hoogte van de carwash. Deze werken zijn in uitvoering.

➡ Naar een betere waterhuishouding in de bovenlopen van de Zuunbeek

De Zuunbeekvallei is zeer gevoelig voor zowel wateroverlast als droogte. De provincie Vlaams-Brabant bekijkt dan ook hoe ze in het opwaartse deel van de Zuunbeek maatregelen kan nemen om deze problematiek aan te pakken (actie [4B_E_0353](#)). In 2023 zal een studiebureau een voorstudie opmaken om ter hoogte van de samenvloeiing van de Bosbeek en de Zuunbeek, net opwaarts de Elingensteenweg in Pepingen door de inrichting van een overstromingsgebied de buffercapaciteit in de vallei kan verhoogd worden. Deze locatie overstroomt nu al regelmatig en kwam ook uit een eerdere modellering naar voor als een geschikte plaats voor extra waterberging. Daarnaast zal ook samen met ANB gekeken worden hoe hier maatregelen kunnen genomen worden tegen verdroging (zoals hermeandering, variërend bodemprofiel, ..). Uiteraard moeten beide doelen samen kunnen gerealiseerd worden.

Een ander project rond waterkwantiteit dat al een tijdje op de planning staat, maar door allerlei knelpunten niet gerealiseerd raakt, is de uitbreiding van het wachtbekken op de Molenbeek aan de Algoetstraat in Lennik (actie [6_F_0333](#)). De provincie Vlaams-Brabant zal een overleg organiseren met de gouverneur, de gemeente en het agentschap voor Natuur en Bos om te proberen deze knelpunten op te lossen.

➡ Werken aan een zuivere Zuunbeek!

De Zuunbeek had lang een grote achterstand wat rioleringsinfrastructuur betreft. Door allerlei knelpunten raakten de grote collectoren niet aangelegd. Deze problemen konden gelukkig opgelost worden, en de laatste jaren zijn verschillende grote rioleringsprojecten uitgevoerd in het Zuunbekken. Daardoor verhoogde de zuiveringsgraad van de Zuunbeek van 53% in 2018 naar 74% in 2023. De effecten hiervan zijn ook te merken op de waterkwaliteit. Helaas blijkt tijdens de droge zomers de droogte een deel van deze waterkwaliteitsverbetering teniet te doen.

De reductiedoelstellingen voor de Zuunbeek zijn haalbaar mits de uitvoering van het lopend beleid. En er staan inderdaad nog een aantal belangrijke projecten op de planning. In deze regio met veel verspreide woonkernen in de landelijkere delen, is de aanleg van KWZI's belangrijk. Door problemen met het vinden van een voor iedereen aanvaardbare locaties, slepen deze projecten al vele jaren aan. In 2023 zou hier eindelijk verandering in moeten komen. Dan zal Aquafin kunnen starten met de bouw van de KWZI Pepingen-Heikruis. Ook voor de KWZI Pepingen-Bellingen werd ondertussen de vergunning verkregen. Hier zijn de werken gepland voor de zomer van 2024. Aquafin en Fluvius zullen ook de nodige rioleringsprojecten voorzien om het afvalwater tot aan de KWZI's te krijgen.

➡ Erosiebestrijding in het bekken van de Zuunbeek

Het bekken van de Zuunbeek is zeer erosiegevoelig; Net als in andere erosiegevoelige gebieden, hebben de gemeenten hier al jaren een goedgekeurd erosiebestrijdingsplan en werken ze samen met de erosiecoördinator van de provincie Vlaams-Brabant. Er werden al verschillende projecten uitgevoerd (actie [8B A 0118](#)). Momenteel wordt een [erosiepoel](#) aangelegd ter hoogte van de Bezemstraat in Sint-Pieters-Leeuw.

Aanleg erosiepoel in de Bezemstraat in Sint-Pieters-Leeuw (© sint-pieters-leeuw.eu)

➡ Hemelwater- en droogteplannen in het bekken van de Zuunbeek

De gemeenten in het afstroomgebied van de Zuunbeek zijn allen bezig met de opmaak van hemelwater- en droogteplannen. Ze werken hiervoor samen met Fluvius. De gemeente Sint-Pieters-Leeuw was hier al langer mee bezig, voor de goedkeuring van de blauwdruk hemelwater- en droogteplannen door de CIW. Het basishemelwaterplan werd begin 2022 door de gemeenteraad goedgekeurd. Het is nu de bedoeling dit verder af te stemmen met de Blauwdruk en verder te gaan met de opmaak van de detailhemelwaterplannen voor enkele deelgebieden. Voor gemeente Gooik werd de opmaak in 2022 opgestart en is het proces lopende. Ook voor Lennik en Herne is het lopende. Voor Pepingen is het plan afgerond. Het werd goedgekeurd door de gemeenteraad in april 2023.

Laak

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Laak is een aandachtsgebied klasse 4. Het gebied heeft de goede ecologische toestand bereikt in 2033 (of erna van zodra natuurlijk herstel heeft plaatsgevonden).

wateroverlast

Het mondingsgebied van de Laak in de Dijle is overstromingsgevoelig.

watertekort

De Laak valt in de zomer vaak droog doordat er geen permanente voeding is. Herstel van de verbinding met de Demer is hier dan ook curciaal.

waterbeleving

De Laak heeft veel potenties voor beleving, zeker in Aarschot zelf. Water in de Laak is hierbij natuurlijk de eerste vereiste.

Meer info: bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

Voor de Laakvallei coördineert het regionaal landschap Noord-Hageland het overleg, vanuit het gebiedsgericht overleg rond Demer- en Laakvallei met onder andere Sigma Demervallei en Waterlandschap 'De Laak, een vallei vol kansen'.

Meer info: bekkenwebsite Dijle-Zennebekken en bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken

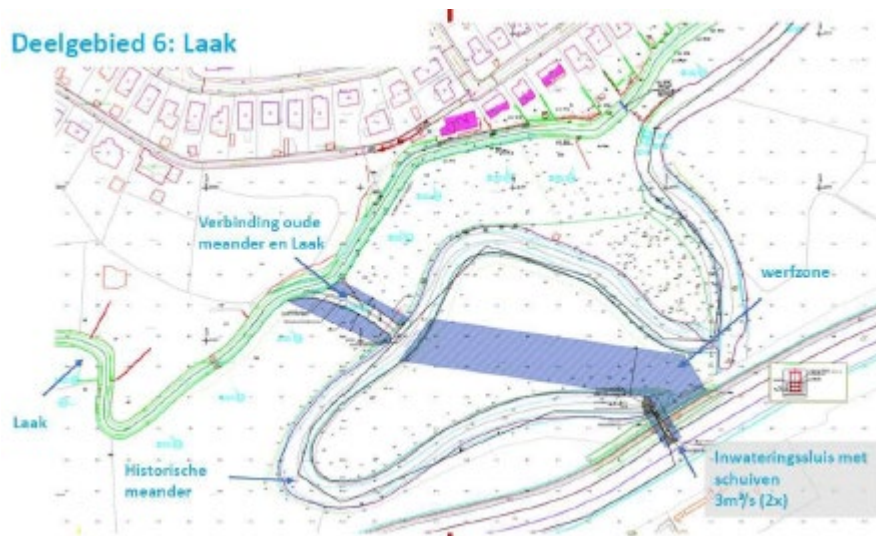

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

➡ Opnieuw water in de Laak!

Door de aanleg van de oostelijke ring in Aarschot in de jaren '70 werd de Laak afgesneden van de Demer. Sindsdien wordt de Laak enkel gevoed door regenwater, en helaas ook op sommige locaties nog afvalwater. In kader van het Sigmaplan Demervallei is het echter de bedoeling de verbinding van de Laak met de Demer te herstellen zodat er opnieuw meer water door de Laak kan stromen (actie [8A E 0337](#)). Dit kan voorlopig nog niet ter hoogte van de oorspronkelijke verbinding in Aarschot, maar De Vlaamse Waterweg zal in 2024 wel al een aansluiting maken van de Laak met de Demer net afwaarts Aarschot in Betekom, ter hoogte van Steyenhof. Via een oude meander van de Demer, die vlakbij de Laak ligt, zal een verbinding gemaakt worden met de Laak. De voeding verloopt gravitair, wat wil zeggen dat er alleen water van de Demer naar de Laak zal stromen als het water in de Demer voldoende hoog staat. Er zal dus nog geen continue voeding van de Laak zijn.

Plan van de aan te leggen verbinding van de Laak met de Demer via een oude Demermeander in Betekom (© De Vlaamse Waterweg)

Ter hoogte van Bekaf zal een pompinstallatie voor een basisvoeding zorgen. Het herstel van de voeding van de Laak met Demerwater in Aarschot blijft dus belangrijk voor een duurzaam ecologisch herstel van de Laak.

De Laak beschikt over een enorm potentieel om een waardevolle groen-blaue corridor te vormen tussen het Demer- en Dijlebekken, met mogelijkheden voor recreatieve beleving en duurzame landbouw. Ook binnen de bebouwde omgeving van centrum Aarschot zijn er kansen tot het herwaarderen van de waterloop. Water in de Laak is hierbij natuurlijk een belangrijke randvoorwaarde.

Woluwe

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

De Woluwe is een aandachtsgebied klasse 4. Het gebied heeft de goede ecologische toestand bereikt in 2033 (of erna van zodra natuurlijk herstel heeft plaatsgevonden).

Het gebied van de Woluwe is heel sterk overstromingsgevoelig. De sterke verstedelijking zorgt hier immers voor zowel een snelle afvoer van regenwater als een gebrek aan ruimte voor waterbuffering. Naast zoeken naar ruimte voor extra buffering, moet hier ook gekeken worden naar alternatieve manieren van omgaan met overstromingen.

Omwillen van het sterk verstedelijkt karakter wordt verwacht dat het beken van de Woluwe door de klimaatverandering nog sterker droogtegevoelig gaat worden, en dat de impact hier groter zal zijn dan gemiddeld voor Vlaanderen.

Zeker in een stedelijke omgeving als de Woluwe is de aanwezigheid van water een echte meerwaarde. Er werden al verschillende stukjes waterloop opnieuw opgelegd, en de vele ontwikkelingen in het gebied bieden ook de volgende jaren kansen voor herwaardering en openleggen van de waterloop.

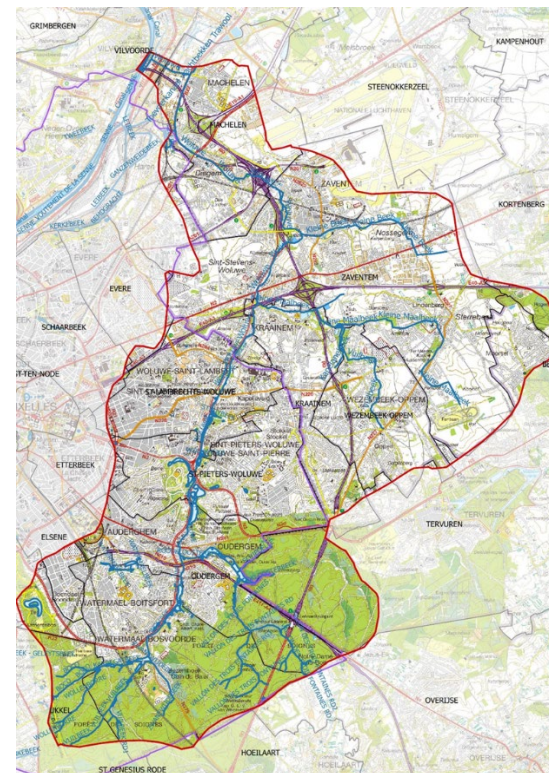
 Meer info: bekenspecifiek deel Dijle-Zennebekken

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

Het strategisch project Leve(n)de Woluwe brengt de partners samen in de Woluwevallei. De Vlaamse Milieumaatschappij, regionaal landschap Brabantse Kouters, gemeenten Kraainem, Wezembeek-Oppem, Zaventem, Machelen, Steenokkerzeel, stad Vilvoorde, de Vlaamse Landmaatschappij, bekkensecretariaat Dijle-Zennebekken, De Werkvennootschap, Agentschap voor Natuur en Bos, Leefmilieu Brussel, Aquafin en de provincie Vlaams-Brabant zijn betrokken.

Meer info: bekkenwebsite Dijle-Zennebekken en bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

➔ **Strategisch project Leve(n)de Wouwe**

In het gebied van de Woluwe lopen heel veel projecten. Om al deze processen op elkaar af te stemmen, stelden de Vlaamse Milieumaatschappij en het regionaal landschap Brabantse Kouters in 2020 een projectcoördinator voor gebiedsgerichte samenwerking in het Woluwebekken aan. In de juli 2022 werd het strategisch project Leve(n)de Woluwe goedgekeurd, en sinds 1 september 2022 wordt deze projectcoördinatie verdergezet als strategisch project voor een periode van 3 jaar. In het strategisch project Leve(n)de Woluwe werken de Vlaamse Milieumaatschappij, het regionaal landschap Brabantse Kouters, de provincie Vlaams-Brabant, de gemeenten Kraainem, Wezembeek-Oppeem, Zaventem, Machelen, Steenokkerzeel en Vilvoorde, de Vlaamse Landmaatschappij, het Beekensecretariaat Dijle-Zennebekken, De Werkvennootschap, Agentschap voor Natuur en Bos, Leefmilieu Brussel en Aquafin samen om de riviervallei terug in ere te herstellen.

Het officiële startschot van het strategisch project werd gegeven tijdens [de Dijle-Zennedag van 14 oktober in Kraainem](#). Deze Dijle-Zennedag stond helemaal in het teken van de Woluwe.

De partners in het project Leve(n)de Woluwe, op de Dijle-Zennedag in Kraainem

Inrichting Dexiavijver Kraainem

De Dexiavijver in Kraainem werd enkele jaren geleden aangekocht door VMM. De vijver ligt vlak naast de Kleine Maalbeek, een zijloop van de Woluwe. Omdat de vijver al lang niet meer beheerd was, was hij op veel plaatsen dichtgeslibd en was de oever dichtgegroeid. Door het slib te ruimen verbetert de waterkwaliteit en krijgen vissen en planten opnieuw kans. De opgeschoten wilgen in de vijver worden verwijderd. De oeverzone wordt een moeraszone met riet. Deze oeverzone biedt dan schuil- en broedplaatsen voor vissen en watervogels. Daarnaast zuivert riet ook het water.

De vijver zelf en het eilandje erin waren ook omgeven door beton. Dit belemmerde de natuurlijke overgang van land naar water. Door dit beton te verwijderen werd een natuurlijke oever gecreëerd waar watervogels en amfibieën gemakkelijk in en uit de vijver kunnen raken.

Door deze werken kan de Dexiavijver weer meer water bufferen bij hevige neerslag, en is er in droge perioden meer water beschikbaar ([8A E 0428](#)). Het project kadert in de Blue Deal.

De werken aan de Dexiavijver in Kraainem

➡ Naar een groenblauw netwerk langs de Woluwe

De Woluwe stroomt in het dichtbevolkte, sterk verstedelijkte gebied rond Brussel. De ruimte voor de rivier is hier vaak beperkt, en op verschillende plaatsen werd de Woluwe in het verleden ingekokerd. De Vlaamse Milieumaatschappij wil samen met haar partners de Woluwe opnieuw openleggen waar mogelijk (actie [8A E 0336](#)). Zo kan de waterloop meer water bergen, wat zeker nodig is in dit overstromingsgevoelige gebied, en vormt ze een ecologische meerwaarde. In dit gebied lopen verschillende grote infrastructuurwerken, die ook kansen bieden voor de Woluwe.

Ter hoogte van het Woluwedal legde de Vlaamse Milieumaatschappij in 2020 en 2021 de Woluwe opnieuw open en herstelde de natuurlijke, meanderende bedding van de Woluwe. Door de aanleg van een winterbed kreeg de Woluwe een ecologische opwaardering. De zone erlangs werd door het Regionaal Landschap Brabantse Kouters, gefinancierd door gemeente Zaventem en Agentschap voor Natuur en Bos, verder ingericht (2022-2023).

De opengelegde Woluwe langs de Woluwelaan (R22) in Machelen.

De Vlaamse Milieumaatschappij legt ondertussen ook in Machelen de Woluwe opnieuw open langs de R22, gecombineerd met de werken van het Agentschap Wegen en Verkeer. Er wordt in verschillende fasen gewerkt: eerst de Woluwe tussen de Haachtsesteenweg en de Nieuwbrugstraat in Machelen (2022), daarna tussen de Haachtsesteenweg en de verkeerswisselaar R0-A201, en tenslotte ter hoogte van de verkeerswisselaar zelf (2024-2028). Dit alles zal zorgen voor 80000m³ extra buffervolume. Water krijgt zo meer ruimte en de rivier kan gemakkelijker water bufferen. Zo mengt het zich niet met het rioolwater, geraakt het rioleringsstelsel (moerriolen) minder snel overbelast en daalt het overstromingsrisico. De Woluwe wordt zo robuuster tegen hevige regenbuien en lange periodes van droogte.

De gemeente Machelen en de Vlaamse Milieumaatschappij zetten ook in op waterbeleving door buurtparken aan te leggen ter hoogte van de Villastraat, de Budasteenweg en de Donjonvijvers. Deze parkjes krijgen een recreatieve en educatieve functie. De aanleg wordt financieel ondersteund door het Agentschap voor Natuur en Bos. De aanleg van deze buurtparken wordt in de loop van 2023 afgewerkt.

Aanleg buurtpark aan de Donjonvijvers in Machelen

➡ Afstroom bepreken in het bekken van de Woluwe

Ook in de sterk verstedelijkte Woluwevallei speelt erosie een belangrijke rol. De gemeenten Zaventem en Wezembeek-Oppem hebben daarom een goedgekeurd erosiebestrijdingsplan en hebben ook een erosiecoördinator (provincie Vlaams-Brabant) aangesteld. Beide gemeenten voerden al enkele erosiebestrijdingswerken uit, en hebben voor 2023-2024 ook nog projecten op de planning staan (actie [8B_A_0117](#)). In Wezembeek-Oppem is er een afgewerkt ontwerp voor de aanleg van [een erosiepoel van 610 m² met een aarden dam](#), een [houtkant](#) en een [grasstrook](#). Dit zal in de periode 2023-2024 aangelegd worden, en wordt deels gefinancierd via een GOP-subsidie.

De gemeente Zaventem plant in de Jean Monnetwijk de aanleg van een erosiepoel (1325 m²) met een aarden dam en grasstrook. In het Dorsershof wordt een [houthakseldam](#) aangelegd en een talud hersteld. In de Tramlaan tenslotte zullen een aarden dam met erosiepoel (650 m²) en een grasstrook aangelegd worden. Voor al deze projecten is er een afgewerkt ontwerp en is subsidie voorzien vanuit het GOP.

Bevaarbare Dijle en Sigmagebieden

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Bevaarbare Dijle en Sigmagebieden is deels een aandachtsgebied klasse 4 (Het gebied heeft de goede ecologische toestand bereikt in 2033 (of erna van zodra natuurlijk herstel heeft plaatsgevonden)), en deels een aandachtsgebied klasse 5 (Het gebied heeft de goede ecologische toestand niet bereikt in 2033, maar er is wel potentieel voor een sterke vooruitgang (dankzij win-wins met andere waterdoelstellingen, aanwezigheid lokale waardevolle OWLn)).

wateroverlast

Op het grootste deel van de bevaarbare Dijle is er een getijde-impact. Bovendien is het meest afwaartse deel van het gebied ook een zone waar veel rivieren samenstromen. Dit alles maakt dit een deelgebied gevoelig voor overstromingen. Daarom ook dat het Sigmaplan op dit gebied inzet.

watertekort

[aanvullen]

waterbeleving

In de sigmagebieden wordt sterk ingezet op waterbeleving. Er wordt veel belang gehecht aan een goede fiets- en wandelinfrastructuur langs de waterlopen. Helemaal afwaarts in het gebied, in stad Mechelen, wordt ook heel sterk ingezet op herwaardering van water in de stad.

Meer info: bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

Voor dit deelgebied is er geen specifiek overleg getrokken door het bekkensecretariaat. In kader van het Sigmaplan worden stakeholders en partners hier wel uitgebreid betrokken.

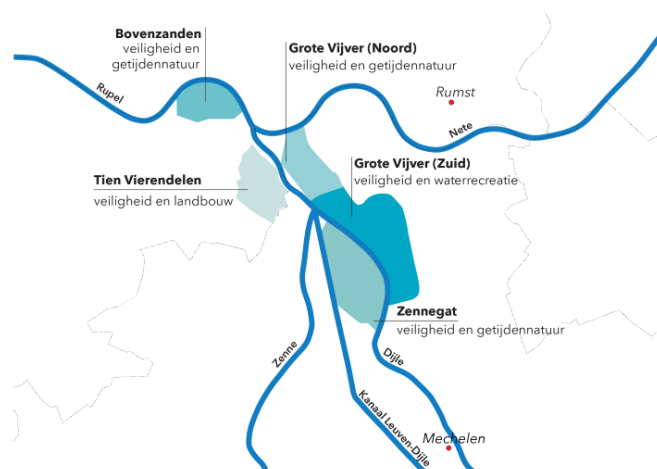
Meer info: bekkenwebsite Dijle-Zennebekken en bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

➡ Sigma Dijlemonding

Het [sigmagebied Dijlemonding](#) is het gebied waar Dijle, Zenne, Kanaal, Nete en Rupel samenkomen (actie [6 G 0019](#)). De voorbije jaren werden hier al een gecontroleerd overstromingsgebied met gereduceerd getij ter hoogte van het Zennegat aangelegd, en een overstromingsgebied en een overstromingsgebied met gereduceerd getij in het gebied Grote Vijver. Ook aan recreatie (onder andere fietsbruggen) werd veel aandacht besteed. Momenteel zijn de werken aan de gang in het gebied Tienvierendelen, op de grens van het Dijle-Zennebekken en het Benedenscheldebekken.

Tien Vierendelen ligt in de Willebroekse deelgemeente Heindonk. Het is de bedoeling dat dit gebied bij extreem stormtij, ongeveer eens in de 20 jaar, gecontroleerd zal overstromen. Dat betekent dat landbouwers de gronden kunnen blijven gebruiken. In 2021 en 2022 voerde De Vlaamse Waterweg hier de eerste fase van de aanleg uit en

bouwde ze 2 uitwateringssluizen. Deze werden in 2022 voorlopig opgeleverd. In 2023 en 2024 zal verdergegaan worden met de werken voor de aanleg van GOG Tien Vierendelen.

➡ Sigma Bovendijle

Het projectgebied voor [Sigma Bovendijle](#) bevindt zich op het grondgebied van Bonheiden en Haacht (actie [6 G 0020](#)). De Vlaamse Waterweg en het Agentschap voor Natuur en Bos zullen hier twee overstromingsgebieden aanleggen en het natuurgebied Pikhaken verder ontwikkelen tot een waardevol wetland. In 2022 startte ANB de werken aan Pikhaken. Omdat de grond hier op veel plaatsen te voedselrijk was om de biodiversiteit, onder andere de doelsoort Grote pimpernel, te herstellen, werden in 2022 maar liefst 10 ha voedselrijke akkers afgegraven. De afgegraven grond (in totaal 40000 m³) zal later gebruikt worden om de ringdijken voor de GOG's Rijmenam en Hollaken-Hoogdonk aan te leggen. Om de grond te verplaatsen naar de overzijde van de Dijle, werd een tijdelijke Baileybrug aangelegd. Zo werd onnodig transport vermeden.

Om de laatste ontbrekende stukjes op grondgebied Bonheiden te verkrijgen, startte ANB een onteigeningsprocedure op. Het openbaar onderzoek hiervoor liep in september 2022. Het definitieve onteigeningsbesluit werd op 10 maart 2023 vastgesteld.

In 2023 zet ANB de graafwerken in Pikhaken verder. De Vlaamse Waterweg zal ook twee fietsersbruggen aanleggen over de Dijle, een tussen de Muizenbrug en de brug van Rijmenam, en een tweede tussen de brug van Rijmenam en de Hansbrug in Haacht. De Vlaamse Waterweg zal in 2023 ook de studie opstarten voor het detailontwerp van de GOG's Rijmenam en Hollaken-Hoogdonk. De bedoeling is om dit in 2024 af te ronden, en dan ook de vergunning aan te vragen voor de aanleg van deze GOG's.

➡ Herwaardering van de Hanswijkbeek in Mechelen

De sifon van de Hanswijkbeek onder het Kanaal Leuven-Dijle is in heel slechte staat. Daarom legt de provincie Antwerpen momenteel een nieuwe sifon aan naast de oude sifon (actie [6 I 0093](#)). De waterloop met ontvangstput diende hiervoor ook beperkt verlegd te worden en daarvoor was een onteigening nodig. In januari 2022 is de opdracht voor de werken gegund. In augustus 2022 werd de werf gestart. Daarna hebben de werken tijdelijk stilgelegen omwille van technische omstandigheden. In maart 2023 zijn de werken opnieuw gestart en ze zijn momenteel in afronding.

Het is ook de bedoeling om de Hanswijkbeek op de voormalige Proximus-site te hermeanderen (actie [8A E 0360](#)). Deze werken zijn nog in voorbereiding door een vastgoed-technisch knelpunt. Wanneer deze knoop is ontward, kan er gewerkt worden van concept naar ontwerp. De werken zullen ten vroegste vanaf 2025 kunnen uitgevoerd worden.

Zenne-Maalbeek-Aabeek

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Zenne-Maalbeek-Aabeek is een aandachtsgebied klasse 5. Het gebied heeft de goede ecologische toestand niet bereikt in 2033, maar er is wel potentieel voor een sterke vooruitgang (dankzij win-wins met andere waterdoelstellingen, aanwezigheid lokale waardevolle OWLn)

wateroverlast

Het gebied kent een hoog risico op overstromingen, zowel vanuit de waterloop als door afstromend water. In het verleden werden al verschillende maatregelen genomen, en hier wordt ook verder op ingezet.

watertekort

Het gebied, en zeker de Maalbeek, is meer dan de rest van Vlaanderen gevoelig voor een hogere impact van droogte door het veranderende klimaat.

waterbeleving

Onder andere binnen de landinrichtingsprojecten wordt hier sterk ingezet op waterbeleving.

Meer info: bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

Samen met het strategisch project Groene Noordrand organiseert het bekkensecretariaat Dijle-Zennebekken sinds 2018 het integraal project Maalbeek. Hiermee proberen de verschillende partners te werken aan een gezond en robuust watersysteem in de Maalbeekvallei en de blauwgroene elementen uit de visie voor de Groene Noordrand te verwezenlijken.

Partners in het project zijn regionaal landschap Brabantse Kouters, de gemeenten Asse, Wemmel, Merchtem, Meise en Grimbergen, het Agentschap voor Natuur en Bos, de Vlaamse Landmaatschappij, de Vlaamse Milieumaatschappij, de Werkvennootschap, Departement Landbouw en Visserij, Natuurpunt, Boerenbond, Aquafin, Fluvius, Farys, Molenforum Vlaanderen, provincie Vlaams-Brabant, Leefmilieu Brussel, strategisch project Groene Noordrand en bekkensecretariaat Dijle-Zennebekken.

In het gebied van de Aabeek is het vooral het strategisch project ORIOM dat de partners bij elkaar brengt.

Meer info: bekkenwebsite Dijle-Zennebekken en bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

Waterlandschap Klimaatrobuuste Groene Noordrand

In december 2022 werd het waterlandschapsproject Klimaatrobuuste Groene Noordrand goedgekeurd. Hierdoor ontvangen het regionaal landschap Brabantse Kouters, de gemeenten Asse, Meise, Merchtem, Wemmel, Grimbergen, stad Vilvoorde en de Plantentuin van Meise 1,268 miljoen euro subsidie voor het uitvoeren van het voorgestelde actieprogramma. Met de cofinanciering van 317 000 euro erbij, komt dit op een totaal budget van 1,58 miljoen euro. Met dit project wil de coalitie de droogte- en wateroverlastuitdagingen in de Maalbeek-, de Amelvonnebeek- en de Tangebeekvallei en de aangrenzende kouters aangaan. Acht concrete acties zijn voorzien:

- Herstel winterbedding Maalbeek Grimbergen: er wordt een zomer-winterbedding gecreëerd, waardoor er meer ruimte voor waterbuffering ontstaat en er meer kansen zijn voor de verdere ontwikkeling van natte natuur (zie ook landinrichting Maalbeekvallei)
- Wadi P. Remekerstraat Wemmel: het regenwater van het gescheiden rioleringsstelsel wordt naar een nieuw aan te leggen wadi gevoerd.
- Buffer op de Amelvonnebeek, Brusselsesteenweg Wemmel: een knijpconstructie thv de Brusselsesteenweg in combinatie met enkele kleinere tussenschotten stroomopwaarts zal het water vertragen en lokaal laten infiltreren.
- Hermeandering Amelvonnebeek, plantentuin Meise.
- Bovengronds brengen en hermeandering Karlijbeek, plantentuin Meise: Door de Karlijbeek opnieuw deels open te leggen en een meanderend traject te geven, kan ze uitmonden in de lagergelegen Orangerievijver en zo voor een regelmatige extra watertoevoer zorgen. Hierdoor wordt ook extra waterbuffering gecreëerd. Tegelijk wordt ook met Aquafin gekeken hoe het regenwater van de Tuinwijk bij afkoppeling kan aangesloten worden op deze waterloop.
- Extra regenwateropvang en -buffering ter beperking/opheffen van het grondwatergebruik, Den Diepen Boomgaard, Grimbergen: de huidige regenwaterputten zijn onvoldoende. Bijkomende regenwaterputten, een nog gericht gecontroleerd watergebruik en extra waterbuffering zullen de landbouw hier nog klimaatrobuuster maken.
- Boslandbouw in functie van waterhuishouding, bodemverbetering en verhogen biodiversiteit, Priesterlinde, Grimbergen: Het herdenken van een teelt- en

productiewijze naar een klimaatadaptieve landbouw is de basis voor dit project. Er wordt gewerkt aan bodemverbetering, erosieproblematiek en waterhuishouding via de aanleg van swales en een poel en door het gebruik van reservoirs.

- Instrumentenkoffer Water+Land+Schap.

De uitvoering van deze projecten is voorzien tussen 2023 en 2025.

Hemelwater- en droogteplannen

Bijna alle gemeenten in de Maalbeekvallei zijn bezig met de opmaak van een hemelwater- en droogtemodel. Voor Merchtem wordt dit opgemaakt door Fluvius. Het overleg hierrond zit in de eindfase. De visie werd opgemaakt en de prioriteiten werden vastgelegd. Voor Asse zal de opmaak eind 2023 starten. Hier wordt het proces getrokken door Farys. In Wemmel wordt het plan ook opgemaakt door Farys en zit het in de eindfase. Er staan veel acties in richting uitvoering. In Meise wordt het hemelwater-en droogteplan opgemaakt door Aquafin. Het algemene deel is afgerond, aan het gebiedsgerichte deel wordt vanaf april 2023 verder gewerkt. Enkel in Grimbergen moet het plan nog opgestart worden.

Waterlandschap COWALA

In het Waterlandschap Cowala werkt een zeer ruime gebiedscoalitie van gemeenten (Zemst, Mechelen, Boortmerbeek), regionale landschappen (Dijleland, Brabantse kouters, Rivierenland), de provincie Vlaams-Brabant, het praktijkpunt landbouw Vlaams-Brabant, het Proefstation voor de Groententeelt, Boeren natuur Vlaanderen, PIDPA, Aquafin, De Watergroep, de watering der Barebeek, de polder van Willebroek en het strategisch project ORIOM samen. De ambities zijn om de groenblauwe netwerken in het gebied te versterken door ruimte te geven aan water, om alternatieve, duurzame waterbronnen ter beschikking te stellen van land- en tuinbouwers om de afhankelijkheid van leiding- en grondwater te verminderen, om het bufferingspotentieel van waterlopen optimaal te benutten door slim peilbeheer en om in te zetten op landschapsherstel en het klimaatrobuuster maken van de beekvalleien. Hiervoor werden in totaal 14 maatregelen, verdeeld over de 4 doelstellingen gedefinieerd. Deze maatregelen zullen in de periode 2023-2025 uitgevoerd worden.

➡ Afstroom van sediment beperken

De gemeenten in het afstroomgebied van de Maalbeek zijn allen medium tot zeer sterk erosiegevoelig. Ze zijn dan ook al vele jaren bezig met het tegengaan van erosie (actie [8B A 0125](#)). In 2022 legde de gemeente Asse zo samen met de erosiecoördinator van de provincie Vlaams-Brabant 2 houthakseldammen aan ter hoogte van de Theodoor Coppensstraat. In de gemeente Grimbergen werden nog werken uitgevoerd aan twee zones langs de Sparrenlaan. In de eerste zone werd een erosiepoel van 330m² aangelegd en een houthakseldam. In een andere zone werden een bufferbekken (215m²) met aarden dam en een graszone aangelegd. Voor deze projecten werd een subsidie vanuit het GOP gekregen.

➡ Landinrichting Woluwe-Trawool-Floordambos

De Vlaamse minister van Omgeving keurde eind 2022 het landinrichtingsplan Woluwe-Trawool-Floordambos van de Vlaamse Landmaatschappij definitief goed. De Trawool is een zijloop van de Zenne die ontspringt in het Floordambos. Ze verbindt het Floordambos met het domein 3 Fontein in Vilvoorde. De Trawool stroomt voor een groot deel door dichtbebouwd gebied. Op sommige plaatsen stroomt de Trawool overwelfd, en waar hij toch openligt, is de structuurkwaliteit vaak slecht. Naast de vallei van de Trawool, maken ook de Zennevallei en de Woluwevallei voor een deeltje onderdeel uit van het projectgebied.

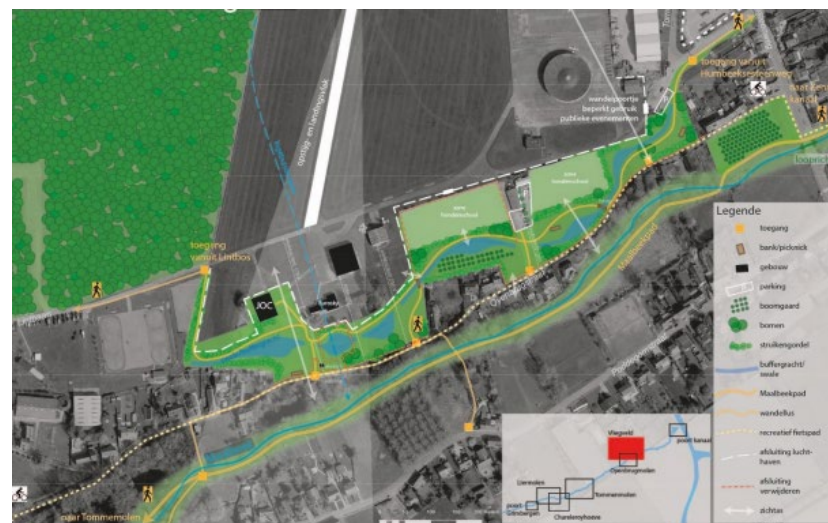
Er staan verschillende acties in het plan om de structuurkwaliteit van de Trawool te verbeteren (actie [8A E 0362](#)). Zo zal de bedding van de Trawool net opwaarts de monding in de Zenne natuurlijker ingericht worden. Daarnaast zal de Vlaamse Milieumaatschappij ook kijken of het mogelijk is de aansluiting op de Zenne visvriendelijker te maken door de aanleg van vistrappen in de Trawoolbedding. Op de CAT-site zal er verder ingezet worden op het groenblauw netwerk: de oude Trawoolbedding blijft behouden als waterbuffer en er zal een nieuwe bedding voor de Trawool ingericht worden op een natuurlijke manier als een extra groenblauwe link. Op het bedrijventerrein van Athlon zal de Trawool opengelegd worden rond het terrein.

De ontwerpen voor deze projecten dienen nog verder geconcretiseerd te worden.

➡ Landinrichting Maalbeekvallei Grimbergen

Het landinrichtingsplan Maalbeekvallei Grimbergen kadert binnen de ruimere landinrichting Vlaamse Rand. Het werd goedgekeurd in 2020. In 2023 zullen de eerste concrete uitvoeringen starten. Het eerste gebied dat zal aangepakt worden, is de zone tussen het vliegveld en de Oyenbrugstraat. Hier zal de Vlaamse Landmaatschappij een nieuw park aanleggen, met extra aandacht voor water. Er zal onder andere ook een swale aangelegd worden. Deze zal het afspoelend water van het vliegveld kunnen bufferen en zo de wateroverlast lager in de Oyenbrugstraat verminderen. Tegelijk vormt dit ook een nieuwe landschaps-ecologische structuur. De werken starten in de lente van 2023 en zullen ongeveer een jaar duren. Dit project wordt deels mee gefinancierd vanuit het Life Belini project. Via de lokale hefboomprojecten Natte Natuur van de Blue Deal kreeg de gemeente Grimbergen extra subsidies om verharding (skatepark, voetbalveld en infrastructuur, hondenschool) aan de rand van het gebied te verwijderen.

Een volgende deelproject dat opgestart zal worden is de omgeving van de Tømmemolen. Hier zal het oeverprofiel van de Maalbeek hersteld worden. Het technisch ontwerp zal in 2023 opgemaakt worden. De Vlaamse Landmaatschappij en de provincie Vlaams-Brabant zullen dan met de werken kunnen starten in 2024. Hiervoor is extra budget voorzien

vanuit Waterlandschap. In dit gebied zullen ook de vijvers natuurlijker ingericht worden. Deze vijvers zijn in beheer van Natuurpunt.

Landinrichting Groene Noordrand

In de Groene Noordrand wordt binnen landinrichting Vlaamse Rand door de Vlaamse Landmaatschappij nog een volgend landinrichtingsproject voorbereid, namelijk het landinrichtingsplan (LIP) Groene Noordrand. Het LIP Groene Noordrand omvat ruwweg het gebied tussen de Maalbeek en de Brusselse Ring. Het is momenteel in opmaak. Er werden al voorbereidende studies uitgevoerd door studiebureau Omgeving en intern door de Vlaamse Landmaatschappij zelf. In de studie van Omgeving lag de focus vooral op de Maalbeekvallei, in de studie van VLM op de kouters.

Via het LIP Groene Noordrand zullen verschillende acties uit het integraal project Maalbeek concreet kunnen gerealiseerd worden, in samenwerking met het strategisch project Groene Noordrand.

Dijle van Leuven tot Werchter

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Dijle van Leuven tot Werchter is een aandachtsgebied klasse 4. Het gebied heeft de goede ecologische toestand bereikt in 2033 (of erna van zodra natuurlijk herstel heeft plaatsgevonden).

wateroverlast

De stad Leuven is gebouwd langs de Dijle en is dan ook heel gevoelig voor overstromingen vanuit de Dijle. Het valleigebied opwaarts Leuven, met onder andere de Doodse Bemde, beschermt al decennialang Leuven tegen overstromingen. Het GOG Egenhoven vormt een laatste beschermingsluik. Via kleine ingrepen werden de doorstroom door Leuven en de sturing van het GOG verder geoptimaliseerd.

watertekort

Het gebied van de Dijle is sterk droogtegevoelig, mede door de hoge graad van verharding.

waterbeleving

In Leuven werd het laatste decennium heel sterk ingezet op de herwaardering van water in de stad. Grote delen van de Dijle (en ook de Voer) werden opnieuw opengelegd of meer zichtbaar gemaakt in de stad. Waar mogelijk, zoals bijvoorbeeld ter hoogte van de Hertogensite, wordt hier bij stadsontwikkelingsprojecten of bouwprojecten verder op ingezet.

Meer info: bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

In het gebied Dijle van Leuven tot Werchter loopt voorlopig geen integraal project van het bekkensecretariaat. Af en toe is er wel overleg in kader van bepaalde dossiers.

Binnen stad Leuven loopt wel al enkele jaren het [WIRBO](#), wat staat voor 'Water in, rond, boven en onder Leuven'. Wirbo is een netwerk van experts die samen nadenken over hoe we vandaag en in de toekomst omgaan met water omgaan in Leuven.

Meer info: bekkenwebsite Dijle-Zennebekken en bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

🔄 De Dijle opnieuw zichtbaar op de Hertogensite in Leuven

De voorbije jaren werd de Dijle op verschillende plaatsen in de Leuvense binnenstad opnieuw opengelegd of opgewaardeerd (actie [8A E 0342](#)). En nu is de Hertogensite aan de beurt! Op de Hertogensite in de Leuvense Benedenstad, de vroeger ziekenhuissite, werd de Dijle 70 jaar geleden overwelfd. De herontwikkeling van het gebied maakt het mogelijk om de Dijle hier over een afstand van 300m opnieuw open te leggen. De eerste fase startte in 2022. In 2024 zal het volgende stuk volgen, om tenslotte in 2025 het laatste stukje Dijle hier opnieuw zichtbaar te maken. Rond de opengelegde Dijle zal een groot park komen, een blauwgroen lint dat het centrum van de site zal vormen. De Vlaamse Milieumaatschappij, stad Leuven en de projectontwikkelaar bundelen hiervoor de krachten.

Molenbeek-Bierbeek

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Molenbeek-Bierbeek maakt deel uit van het afstroomgebied van Dijle IV en is dus een aandachtsgebied klasse 4. Het gebied heeft de goede ecologische toestand bereikt in 2033 (of erna van zodra natuurlijk herstel heeft plaatsgevonden).

wateroverlast

Het gebied van de Molenbeek is sterk gevoelig voor wateroverlast. In juli 2021 waren er overstromingen langs de Molenbeek in Leuven.

watertekort

Ook hier zijn zeker de kleinere zijlopen gevoelig voor droogte en droogvallen.

waterbeleving

De Molenbeek biedt zeker mogelijkheden naar waterbeleving toe. Op bepaalde plaatsen, bijvoorbeeld Abdij van Park, heeft zij al een belangrijke meerwaarde.

Meer info: bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

Voor het gebied Molenbeek-Bierbeek loopt momenteel nog geen integraal project.

Meer info: bekkenwebsite Dijle-Zennebekken en bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

↻ Erosiebestrijding in het gebied van de Molenbeek

De gemeenten Oud-Heverlee, Bierbeek, Leuven en Lubbeek, die het afstroomgebied van de Molenbeek-Parkbeek vormen, zijn medium tot sterk erosiegevoelig. Ze beschikken dan ook allen al een tijd over een goedgekeurd erosiebestrijdingsplan, en werken samen met een erosiecoördinator om concrete projecten te realiseren op het terrein (actie [8B A 0119](#)). De gemeente Oud-Heverlee plant voor 2023-2024 met ondersteuning van de erosiecoördinator van de provincie Vlaams-Brabant de aanleg van een houthakseldam en twee buffergrachten. Ter hoogte van de Bergenstraat zullen een zandvang (135m²) met bufferende dam, een bufferbekken (940m²) met bufferende aarden dam, een grasstrook en graszone en toegangsweg aangelegd worden. Voor deze projecten is er al een afgewerkt ontwerp. Ze zullen worden uitgevoerd met een subsidie vanuit het GOP.

↻ Aanpak vismigratieknelpunten en structuurherstel Molenbeek

De Molenbeek en haar zijlopen zijn ecologisch zeer waardevolle waterlopen met veel potenties. De Bruulbeek en de Mollendaalbeek werden in het verleden (2015 tot 2017) dan ook door het Agentschap voor Natuur en Bos geselecteerd om de Europees beschermde Rivierdonderpad uit te zetten en zo aan soortherstel te doen. Op de Molenbeek komen echter nog verschillende vismigratieknelpunten voor, onder andere aan de molen in Abdij van 't Park in Leuven, en de Ruisbroekmolen en de Papiermolen in Bierbeek (actie [4B E 0355](#)). Voor de vismigratieknelpunten aan deze drie molens startte de provincie Vlaams-Brabant in 2022 de ontwerpopdracht op. Deze ontwerpen worden in 2023 afgerond. In 2024 zullen de werken aan het vismigratieknelpunt aan de Papiermolen uitgevoerd worden.

Daarnaast bekijkt de provincie Vlaams-Brabant ook wat de mogelijkheden zijn voor structuurherstel en extra waterberging langs de Molenbeek en zijlopen (actie [4B E 0355](#)). Binnen dezelfde opdracht als die van de vismigratieknelpunten, werden in 2022 ook de ontwerpstudies opgestart voor gecontroleerde waterbuffering en structuurherstel langs de Molenbeek en de Ruisseau aux Etangs Hendrickx tussen de Hoegaardsestraat en de Meerdaalboslaan in Leuven, en voor structuurherstel op de Bierbeek afwaarts het centrum van Bierbeek. Voor het eerste gebied wordt samen met stad Leuven ook gekeken naar een ecologische inrichting. De ontwerpen zouden eind 2023-begin 2024 klaar moeten zijn.

↻ Masterplan omgeving Ruelenspark

Stad Leuven maakte een masterplan op voor de ruime omgeving van het Ruelenspark. Dit masterplan beschrijft hoe het gebied naar de toekomst toe verder moet evolueren. In het masterplan komt meer plaats voor groen en water, woningen en wandel- en fietspaden. Specifiek voor water is het de bedoeling dat de Molenbeek hier meer ruimte krijgt. Naast de huidige loop van de beek komt een nieuwe bedding die door het park meandert. De Molenbeek wordt ook meer zichtbaar gemaakt in het park, met groene oevers waarvan een deel kan overstromen (actie [4B E 0355](#)).

De gemeenteraad van stad Leuven keurde het masterplan goed in mei 2022. In 2023 wordt het plan verder geconcretiseerd.

Zenne ten zuiden van BHG

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Zenne ten zuiden van BHG is een aandachtsgebied klasse 4. Het gebied heeft de goede ecologische toestand bereikt in 2033 (of erna van zodra natuurlijk herstel heeft plaatsgevonden).

wateroverlast

Het afstroomgebied van de Zenne opwaarts het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is een zeer overstromingsgevoelige regio. Het was één van de ergst getroffen gebieden in Vlaanderen tijdens de wateroverlast van november 2010, maar ook daarna trad er regelmatig wateroverlast op. Omdat het een sterk verstedelijkt gebied is, is extra ruimte voor water vinden hier niet evident. Overleg en afstemming met de buurgewesten is hier ook cruciaal.

watertekort

Het afstroomgebied van de Zenne is, mede door het sterk verstedelijkte karakter, zeer gevoelig voor droogte.

waterbeleving

De Zenne ligt ten zuiden van Brussel op vele plaatsen een beetje verstopt in zijn omgeving. Via allerlei initiatieven wordt hier de laatste jaren getracht de mensen terug dichterbij de Zenne te krijgen. Het strategisch project Zennevallei en het regionaal landschap Pajottenland en Zennevallei werken al verschillende jaren aan het Zennepad, een

wandelpad langs de Zenne. Via de Zenneterrassen in Halle wil de Vlaamse Milieumaatschappij de mensen ook opnieuw tot bij de Zenne brengen.

Afhankelijk van de kansen die zich voordoen, wordt dit ook in de toekomst verder uitgebouwd.

Meer info: [bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken](#)

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

Voor de Zenne ten zuiden van Brussel brengt het strategisch project Zennevallei de verschillende partners bij elkaar. Samen zoeken zij al verschillende jaren naar opportuniteiten en win-wins om de blauwgroene dooradering in het gebied te versterken.

De Zenne stroomt door drie verschillende gewesten. Interregionaal overleg en afstemming is hier dan ook cruciaal. Op regelmatige basis wordt dan ook het GOW Zenne georganiseerd, waarbij Waalse, Vlaamse en Brusselse partners samen het afstroomgebied van de Zenne onder de loep nemen en afspraken maken.

Meer info: [bekkenwebsite Dijle-Zennebekken](#) en [bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken](#)

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

In de Zennebeemden ten zuiden van Brussel zetten verschillende lokale actoren (de provincie Vlaams-Brabant, het regionaal landschap Pajottenland en Zennevallei, de gemeenten Beersel, Sint-Pieters-Leeuw en Drogenbos, Burgerbeweging Ruisbroek droomt en VMM) zich in om meer ruimte te creëren voor de Zenne met een gevarieerd landschap van droge en natte zones en stromend en stilstaand water. In het waterlandschapsproject zal gewerkt worden rond de Lotbeek, de Biezeweidebeek, de Cataliste en de zone rond het kasteel van Beersel. In de omgeving van de Lotbeek in Sint-Pieters-Leeuw en de Biezeweidebeek in Beerstel staan een aantal projecten op stapel die zullen zorgen voor meer buffering en infiltratie van hemelwater. Door de beken te verbreden en te laten hermeanderen, elzenbroekbos in te richten en te ontharden op het openbaar domein komt een aantrekkelijke waterbuffer tot stand. De omgeving van de beken wordt ook recreatief aantrekkelijk gemaakt met aandacht voor water, erfgoed en educatie.

Voor de Lotbeek werkt studiebureau Antea momenteel in opdracht van de provincie Vlaams-Brabant en de gemeente Sint-Pieters-Leeuw aan een inrichtingsvisie voor de herprofilering en hermeandering van de Lotbeek en de Oude Gracht die er parallel aan loopt. In deze visie krijgt de beek een natuurlijke oeversvegetatie en wordt ze ontsloten voor buurtbewoners en recreanten via een wandelpad en bruggetjes. Eind maart 2022 werd ook een participatiemoment georganiseerd waarbij de buurtbewoners de kans kregen hun bedenkingen en suggesties voor dit project mee te geven.

De Biezeweidebeek loopt achter de woonwijken Biezeweide, Singel en Diepenbeemd. Door deze beek te verleggen naar het laagste punt in de vallei en te verbreden wordt meer ruimte voor waterbuffering gecreëerd in dit overstromingsgevoelige gebied. Er wordt ook een wandelpad aangelegd naast de beek. Daarnaast wordt ook een ontharding uitgevoerd van het openbaar domein voor meer bodeminfiltratie, en komt er gescheiden rioleringsstelsel. Nu loost bij hoge debieten immers nog altijd gemengd afvalwater rechtstreeks in de Zenne. Zo wordt dus gewerkt aan een totaalaanpak voor dit gebied: waterkwaliteit, waterbuffering, waterinfiltratie, ecologie en beleving. Het studiebureau Goegebeur- D'Hauwer werkt momenteel het ontwerp uit. De werken worden

waarschijnlijk vanaf 2024 uitgevoerd. Voor dit deelproject werken, naast de eerder vermelde partners, ook Aquafin en Farys mee.

Projectgebied Biezeweidebeek (© provincie Vlaams-Brabant)

Ten zuiden van de Catalasite wordt het Zennepad aangelegd door het Catalabos. Hier zullen ook belevingsplekken en Zennebruggen komen. Het bestek voor het ontwerp en de uitvoeringswerken voor de aanleg van 2 Zennebruggen ter realisatie van het Zennepad is gegund.

➡ Hemelwater- en droogteplannen

De gemeenten uit het Zennebekken maken werk van de opmaak van hemelwater- en droogteplannen. De gemeente Sint-Pieters-Leeuw was hier al langer mee bezig, voor de goedkeuring van de blauwdruk hemelwater- en droogteplannen door de CIW. Het basishemelwaterplan werd begin 2022 door de gemeenteraad goedgekeurd. Het is nu de bedoeling dit verder af te stemmen met de Blauwdruk en verder te gaan met de opmaak van de detailhemelwaterplannen voor enkele deelgebieden. Sint-Pieters-Leeuw werkt hiervoor samen met Fluviu. Voor stad Halle werd begin 2023 gestart met de opmaak van het hemelwater- en droogteplan. In Beersel en Linkebeek is de opstartvergadering voorzien midden 2023. De drie gemeenten werken hiervoor samen met Farys. Ook Drogenbos zal een hemelwater- en droogteplan opmaken samen met Farys, maar deze gemeente volgt later.

Zenneweide

De Zenneweide is een voormalige bedrijvenzone van 3,8 ha groot in Lembeek. Het sluit aan bij het kasteelpark van Lembeek en bij het Malakoffdomein, en ligt vlakbij het centrum van Lembeek. Verschillende instanties (het strategisch project Zennevallei, de provincie Vlaams-Brabant, het regionaal landschap Pajottenland en Zennevallei, stad Halle, de Vlaamse Milieumaatschappij, het Agentschap voor Natuur en Bos, de Vlaamse Waterweg en Plan Boommarker) verenigden hier de krachten om dit industriegebied om te vormen tot een natuurgebied. Het RUP Lembeek-Noord dat deze omzetting vastlegt, werd in de zomer van 2020 vastgesteld door de provincieraad Vlaams-Brabant. De Vlaamse Milieumaatschappij kocht de oevers (10m -zone) van de Kleine Zenne aan, stad Halle kon met de hulp van de Vlaamse overheid de overige terreinen kopen. Oorspronkelijk was de inrichting van het gebied gepland voor 2021, maar het project liep vertraging op, onder andere door extra bodemonderzoek dat nodig was door de aanwezigheid van asbest. Het ontwerp voor het natuurpark werd opgemaakt en de eerste onthardingswerken werden al uitgevoerd. Uiteindelijk zal hier 23 303m² onthardt worden. Hiervoor werden subsidies verkregen van het Departement Omgeving in kader van Proeftuinen Ontharding.

Ontharding Zenneweide (© provincie Vlaams-Brabant)

In maart 2023 werd de vergunning verkregen waardoor de inrichting van het gebied van start kan gaan. De Vlaamse Milieumaatschappij treedt op als bouwheer. Er wordt extra waterberging voorzien in het gebied door de aanleg van een natuurlijk overstroombare zone in het midden van het park. Zowel de bedding van de Zenne als van de Kleine Zenne worden opgewaardeerd en natuurlijker ingericht zodat ze meer water kunnen bergen en biodiverser worden. De oevers van de Kleine Zenne krijgen ook een nieuw profiel met winterbed (actie [8A E 0429](#)). Het al bestaande bufferbekken in het noordoosten van het gebied wordt natuurlijker vormgegeven, waardoor het beter opgaat in de omgeving. In het gebied zelf worden bloemenweiden en hoogstambomen voorzien om de biodiversiteit te vergroten. De werken zullen starten na de zomer.

Inrichtingsplan Zenneweide (© provincie Vlaams-Brabant)

➡ Erosiebestrijding

De gemeenten in het afstroomgebied van de Zenne zijn sterk erosiegevoelig. Ze zetten dan ook al vele jaren samen met de erosiecoördinator van de provincie Vlaams-Brabant, in op erosiebestrijding (actie [8B A 0124](#)). In Halle werden in 2022 verschillende [houthakseldammen](#) aangelegd, ter hoogte van de Beertsestraat, de Officierestraat, de Hollestraat en de Steenstraat en op 3 plaatsen langs de Kasteelbrakelsesteenweg. Deze dammen vertragen het afspoelend water en de modder kan erachter bezinken. Zo kan de landbouwer de vruchtbare grond ter plaatse houden en opnieuw verdelen over zijn land.

Er werd ook al een ontwerp opgesteld voor twee erosiepoelen aan de Krokumveldstraat en de Blekerijstraat in Halle.

Houthakseldam ter hoogte van de Kasteelbrakelsesteenweg in Halle (© provincie Vlaams-Brabant)

➡ Aanleg overstromingsgebied Groebengracht

De aanleg van een overstromingsgebied op de Groebengracht zou de wateroverlast in het centrum van Halle kunnen verminderen. Daarom werkt de provincie Vlaams-Brabant

momenteel een ontwerp uit om het gebied Grote Weide in de vallei van de Groebengracht, het gebied opwaarts de Tramstraat, in te richten als gecontroleerd overstromingsgebied ([6 F 0336](#)). Hier zal dan 70000m³ water kunnen geborgen worden. De Groebengracht zal hier opnieuw meanderen. Door deze hermeandering en de aanleg van poelen zal ook de ecologische waarde van het gebied stijgen. Het ontwerp zal in 2023 afgerond worden, waarna de omgevingsvergunning kan aangevraagd worden en de aanbestedingsprocedure kan lopen. Begin 2024 zal dan met de effectieve werken kunnen gestart worden. Deze werken krijgen ook deels Europese steun via het Life Belini project.

➡ Aanpak vismigratieknelpunt Catalasite

Ter hoogte van de voormalige papierfabriek Catala in Drogenbos vormt een stuw met schroef op de Zenne een onoverkomelijke barrière voor vissen. De Vlaamse Milieumaatschappij werkte de plannen uit voor de aanleg van een vistrap hier (actie [8A E 0346](#)). Via een bypass met verschillende trappen zullen vissen dit knelpunt kunnen omzeilen. De werken werden al aanbesteed en worden in de loop van 2023 uitgevoerd.

De Zenne ter hoogte van Catala

➡ De Zenneterrassen brengen je dichterbij de Zenne!

De Zenne in Halle ligt vrij diep, waardoor de rivier minder zichtbaar en het contact van de mensen met de waterloop minder is. Om de bewoners terug in contact te brengen met

de Zenne en de beleving van de Zenne te verhogen, legde de Vlaamse Milieumaatschappij in 2021 Zenneterrassen aan ter hoogte van de Leide en van het Albertpark. Eind 2022 startten de werken aan het Zenneterras aan de Eizingen molensite. De nieuwe terrassen zullen in juni 2023 ingehuldigd worden. Er zijn plannen om ook ter hoogte van Lot een Zenneterras te voorzien, maar deze zijn nog niet concreet.

Het Zenneterras aan de Eizingen molensite (© Regionaal Landschap Pajottenland en Zennevallei)

Molenbeek-Hallerbosbeken

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Molenbeek-Hallerbosbeken is een aandachtsgebied klasse 4. Het gebied heeft de goede ecologische toestand bereikt in 2033 (of erna van zodra natuurlijk herstel heeft plaatsgevonden). Zij krijgen dezelfde prioritering als het Vlaamse Waterlichaam waar ze in uitmonden, namelijk de Zenne opwaarts Brussel. De Molenbeek en de Hallerbosbeken op zich hebben wel een betere ecologische kwaliteit dan de Zenne. Zeker de Hallerbosbeken zijn ecologisch zeer waardevol, en herbergen een aantal Europees beschermde vissoorten.

wateroverlast

De vallei van de Molenbeek is een diep ingesneden vallei, met steile valleiranden. Het gebied is daardoor zeer gevoelig voor overstromingen, zeker voor pluviale overstromingen.

watertekort

Ook in dit gebied het effect van droogte merkbaar. Omwille van de grote oppervlakte bos valt de impact in verhouding mee.

waterbeleving

Bij de projecten die de voorbije jaren uitgevoerd werden in kader van de lopende landinrichtingsprojecten, was er steeds veel aandacht voor waterbeleving. Ook in de nog uit te voeren projecten is dit zo.

Meer info: bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

De Vlaamse Landmaatschappij brengt in kader van landinrichting Land van Teirlinck de verschillende partners samen in de gemeenten Beersel, Sint-Genesius-Rode en Linkebeek. Het bekkensecretariaat startte in 2008 het integraal project voor de Hallerbosbeken op. Vele maatregelen konden opgenomen worden in het landinrichtingsproject Kapittelbeek van de Vlaamse Landmaatschappij.

Meer info: bekkenwebsite Dijle-Zennebekken en bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

➡ Landinrichting Molenbeekvallei

In kader van het [landinrichtingsplan Molenbeekvallei](#) (landinrichting Vlaamse Rand) werden eerder al de projecten Alsebergse Beemd en Destelheide uitgevoerd. In 2022 werden de werken aan de Gemeenveldsite in Alseberg uitgevoerd. Dit is een vervolg op de inrichting van de Alsebergse Beemd. Samen vormen ze één geheel. De site moet een ontmoetingsplek worden voor buurtbewoners en bezoekers van alle aanliggende openbare gebouwen. De indeling bevat een aantal zones: natuurbelevingszone, ontmoetingsplaats en meerdere speelzones. De werken zijn afgerond in oktober 2022.

De volgende projecten op de planning zijn het Molenbeekpad, de Kwadebeekvallei en de inrichting van de Geevaertvijver en de Schipvijver. Voor het Molenbeekpad zullen er bewegwijzering en rustpunten en toegangspoorten naar het wandelpad voorzien worden langs de hele Molenbeekvallei. Samen met de NMBS wordt zo een betere en veilige Groen Wandeling gecreëerd van het station van Sint-Genesius-Rode naar het station van Lot. De Geevaertvijver en de Schipvijver zullen ingericht worden om extra water te kunnen bergen. Bij de inrichting wordt rekening gehouden met ecologie en zachte recreatieve ontsluiting voor hengelaars en wandelaars.

De Kwadebeekvallei zal ecologisch en landschappelijk opgewaardeerd worden. De Vlaamse Landmaatschappij en gemeente Sint-Genesius-Rode zullen een oud stort afgraven en dit combineren met de aanleg van meer natuurlijke waterberging. Zij zullen ook een zone in het afwaartse deel van de Kwadebeek inrichten voor extensieve waterberging. Ook het kerkhof zal heringericht worden met aandacht voor ecologie en watervertraging. Bij dit alles is er aandacht voor de vroedmeesterpad, een zeldzame, sterk bedreigde soort die nog maar op enkele locaties in Vlaanderen voorkomt, waaronder hier.

➡ Vismigratieknelpunten Molenbeek en Hallerbosbeken

Op de Molenbeek komen veel molens voor, en deze vormen vismigratieknelpunten (actie [4B E 0357](#)). In opdracht van de Vlaamse Landmaatschappij werd een studie uitgevoerd om oplossingen voor te stellen voor deze knelpunten. Uit de studie bleek dat voor twee

knelpunten, namelijk de Herisemmolen en de Steenputmolen, geen haalbare oplossing mogelijk is. Het vismigratieknelpunt op de Molenbeek aan de monding van de Zevenborrebeek, zal wel opgelost worden. Hier werd al een ontwerp voor opgemaakt. Dit is een belangrijk knelpunt om aan te pakken omdat hierdoor de twee takken van de Hallerbosbeken, namelijk de Kapittelbeek-Steenputbeek enerzijds en de Rilroheidebeek-Zevenborrebeek anderzijds, met elkaar verbonden zullen worden. De Hallerbosbeken bevatten een zeer waardevolle vispopulatie, dus de verbinding tussen deze twee takken en de verdere verbinding via de Molenbeek naar de Zenne toe is cruciaal. De werken zullen in de loop van 2023 en 2024 door de provincie Vlaams-Brabant worden uitgevoerd.

Vismigratieknelpunt bodemval Zevenborrebeek (© VLM)

Op de Zevenborrebeek zelf bevinden zich nog twee bodemvallen die momenteel ook niet passeerbaar zijn voor vissen. De provincie Vlaams-Brabant gaf voor deze twee knelpunten ook de opdracht om een ontwerp op te maken om deze passeerbaar te maken. Dit ontwerp zou in de loop van dit jaar afgerond moeten zijn, zodat in 2024 kan overgegaan worden tot de aanbesteding.

➡ Uitbreiding wachtbekken Elsemheide

Opwaarts de Elsemheidelaan in Beersel, vlakbij de grens met Sint-Genesius-Rode, legde de provincie Vlaams-Brabant in 1985 een wachtbekken aan langs de Molenbeek. De provincie wil dit wachtbekken nu uitbreiden om zo de waterberging hier te optimaliseren (actie

[6 F 0335](#)). In 2022 werden de ontwerpplannen hiervoor opgemaakt. Om het wachtbekken te optimaliseren zal de uitlaatconstructie worden vernieuwd, de zandvang wordt heringericht, de dijk wordt verhoogd en de beek zal men opnieuw laten meanderen. Bij deze optimalisatie worden ook de vismigratieknelpunten aan de uitlaatconstructie en de zandvang aangepakt. In 2023 zal de provincie de omgevingsvergunning voor het project aanvragen en zullen de nodige grondinnames gebeuren, waarna gestart kan worden met de werken. Deze zullen in 2024 afgerond worden.

Dit project is mee opgenomen in het landinrichtingsplan Molenbeekvallei van de Vlaamse Landmaatschappij.

➡ **Afstroom van sediment beperken in de Molenbeekvallei**

De Molenbeekvallei is sterk ingesneden. Dit uitgesproken reliëf in combinatie met de leembodems maakt deze regio heel erosiegevoelig. De gemeenten zetten hier dan ook, samen met de erosiecoördinator van de provincie Vlaams-Brabant, sterk in op erosiebestrijding (actie [8B A 0120](#)). De gemeente Beersel is bezig met de aanleg van een buffergracht en houthakseldam ter hoogte van de Hoogkouter in Dworp.

In Sint-Genesius-Rode werkten de erosiecoördinator en de gemeente al een ontwerp uit voor de aanleg van een aarden dam met erosiepoel (290m³) in Kwadebeek en voor de aanleg van een aarden dam met erosiepoel (900m³) en een grasstrook in Krechtenbroek. De uitvoering is voorzien voor 2023 of 2024.

Neerpedebeek-Kleine Maalbeek

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Neerpedebeek-Kleine Maalbeek is een aandachtsgebied klasse 5. Het gebied heeft de goede ecologische toestand niet bereikt in 2033, maar er is wel potentieel voor een sterke vooruitgang (dankzij win-wins met andere waterdoelstellingen, aanwezigheid lokale waardevolle OWLn)

Meer info: bekkenwebsite Dijle-Zennebekken en bekken specifiek deel Dijle-Zennebekken

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

Structuurherstel en verhogen van de waterbergingscapaciteit in de vallei van de Molenbeek in Dilbeek

Ter hoogte van Hunderenveld, afwaarts de Koning Albertlaan in Dilbeek, zal de provincie Vlaams-Brabant een nieuwe, open loop aanleggen voor de Molenbeek. Hierdoor zal de waterafvoer vertraagd worden en zal het overstromingsrisico verlagen in de woonwijk afwaarts ([8A E 0348](#)). De Molenbeek passeert hier onder de verkeerswisselaar van Groot-Bijgaarden. Hiervoor zal de bestaande koker moeten gereinigd worden. Dit project zat een tijdje vast omdat de nodige gronden niet konden verworven worden, maar dat lijkt nu wel in orde te komen. Er werd al een voorontwerp opgemaakt. Het uiteindelijke ontwerp zit in de afrondingsfase. Daarna kan de omgevingsvergunning aangevraagd worden. Uitvoering is voorzien voor 2024. Dit project krijgt ook Europese steun via het Life Belini project.

Kanalen

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Kanalen zijn een gebied klasse 6. Ook op langere termijn wordt het moeilijk om de goede ecologische toestand te bereiken in het gebied.

wateroverlast

De rol van kanalen bij water overlast is beperkt. Enkel in zeer extreme omstandigheden, zoals bijvoorbeeld november 2010, geven zij zelf rechtstreeks aanleiding tot wateroverlast. Door de nauwe verbondenheid van waterloop en kanaal, zoals bijvoorbeeld in het Zennebekken, bepalen de kanalen wel mee de waterstanden in de waterlopen en dus ook eventuele overstromingen van daaruit.

watertekort

Droge periodes leiden ertoe dat de scheepvaart beperkt moet worden of er maatregelen genomen moeten worden om waterverlies bij schuttingen te beperken om scheepvaart mogelijk te houden. De Vlaamse Waterweg zoekt naar mogelijkheden om hier zo efficiënt mogelijk mee om te gaan.

waterbeleving

De kanalen in het Dijle-Zennebekken zijn belangrijke plaatsen voor waterbeleving. Ze worden ingeschakeld voor pleziervaart en hun jaagpaden vormen ook drukbereden fietspaden langs het water.

Meer info: bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

De kanalen in het Dijle-Zennebekken worden beheerd door De Vlaamse Waterweg. Zij organiseren in kader van bepaalde projecten en plannen overleg met de betrokken instanties, maar er lopen geen integrale projecten specifiek voor de kanalen.

Meer info: bekkenwebsite Dijle-Zennebekken en bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

Waterverliezen beperken en scheepvaart mogelijk houden in tijden van droogte

Ook in het Kanaal naar Charleroi was de droogte de voorbije zomers duidelijk merkbaar. Het Kanaal wordt gevoed door de Sambre. Tijdens de droge zomers was er onvoldoende aanvoer, waardoor het waterniveau in het kanaal te laag kwam te staan. Hierdoor moest eerst overgegaan worden tot gegroepeerd schutten. Als dit niet meer voldoende was, werd een diepgangbeperking tot 30 cm ingesteld. In september 2019 was de droogtesituatie zeer nijpend en moest de scheepvaart op het kanaal zelfs tijdelijk volledig gestremd worden.

Omdat verwacht wordt dat dergelijke situaties in de toekomst nog meer zullen voorkomen, besliste De Vlaamse Waterweg om pompinstallaties te bouwen op de 4 sluizen van het kanaal. Het doel van deze pompen is om het water dat verloren gaat bij het schutten van schepen terug te pompen van het benedenpand naar het bovenpand. Zo kan ook in periodes van zeer lage waterbeschikbaarheid de scheepvaart blijven doorgaan.

In 2022 plaatste De Vlaamse Waterweg al tijdelijke pompen en werd de plaatsing van de definitieve pompen verder voorbereid. In de loop van 2023 zullen de definitieve pompen geplaatst worden ([actie 3 A 0020](#)). Deze zouden tegen het einde van het jaar continu in dienst moeten zijn.

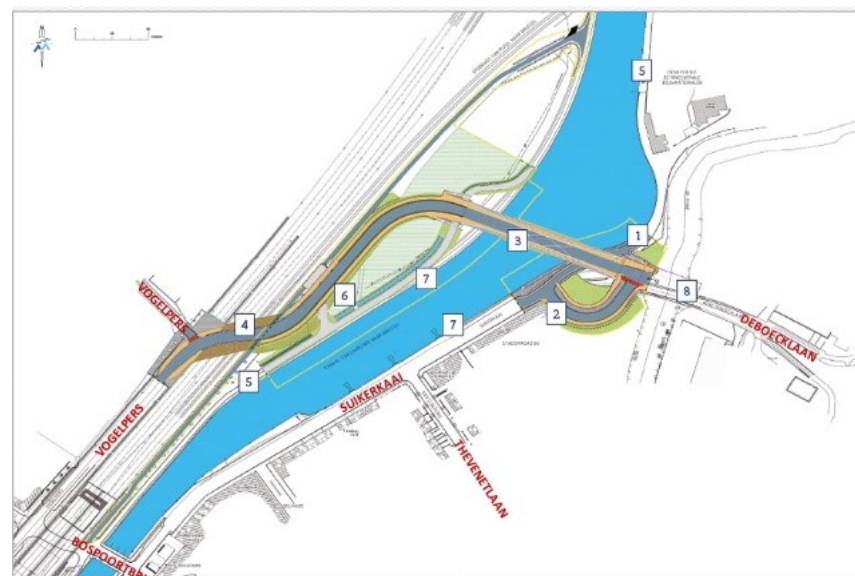
De kost voor de installatie van de definitieve pompen wordt geraamd op 2 miljoen euro. Dit wordt gefinancierd door de Blue Deal.

Herwaardering Kanaal naar Charleroi: nieuwe Misiabrug

Het Kanaal naar Charleroi werd aangelegd in begin 19de eeuw. Sindsdien werden verschillende moderniseringën uitgevoerd met de bedoeling steeds grotere schepen door te kunnen laten. In Vlaanderen dateert de laatste grote vernieuwing al van de jaren '30 van vorige eeuw. De Vlaamse Waterweg wil nu, samen met de gemeenten langs het Kanaal, de toegankelijkheid van het kanaal voor schepen verbeteren en de containervaart

over water intensiveren. Daarnaast willen ze ook de leefbaarheid langs het kanaal en de mobiliteit verbeteren. Daarom startte De Vlaamse Waterweg een project rond de modernisering van het Kanaal Brussel Charleroi. Een eerste stap hierin is het verhogen van de bruggen langs het kanaal omdat de meeste bruggen te laag zijn om grotere containervaart door te kunnen laten.

In 2022 legde De Vlaamse Waterweg de Misiabrug (voorheen Zuidbrug) aan. Deze brug boven de zwaairom en de spoorlijnen vormt de nieuwe verbinding tussen de René de Boecklaan/Suikerkaai en de Vogelpers/ Sint Rochusstraat. In april 2022 werd de nieuwe brug officieel geopend.

Legende

1. nieuwe ontsluitingsweg bedrijven	6. tunnel naar sporen voor hulpdiensten
2. nieuwe ontsluitingsweg van en naar Suikerkaai	7. nieuwe verticale oevers
3. boogbrug over kanaal	8. aansluiting op nieuwe Zennebrug (aan te leggen door stad Halle) en René Deboecklaan
4. brug over sporen met aansluiting op de Vogelpers	
5. jaagpad	

Wegen en kruispunten worden zo ingericht dat vrachtwagens en bussen vlot en veilig kunnen in- en uitrijden.

DIJLE-ZENNEBEKKEN